

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : Ο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ
ΣΤΟΝ Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ.**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΑΥΓΕΡΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΕΤΟΣ : 2005

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....σελ	4-6
2. Ιστορική αναδρομή.....σελ	6-8
3. Σύνδεση Συνεδριών και Τουρισμού.....σελ	8-11
4. Συγκριτικά και Στατιστικά στοιχεία.....σελ	12
4.1 Αντιμετώπιση Συνεδριακού Τουρισμού στην Ελλάδα και Στατιστικής Μελέτης.....σελ	12-18
4.2 Χαρακτηριστικά Συνεδριακού Τουρισμού.....σελ	19-23
5. Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα και στον Ν. Αττικής.....σελ	23
5.1 Κατάσταση της Ελληνικής αγοράς Συνεδριακού Τουρισμού Μειονεκτήματα.....σελ	23-26
5.2 Η κατάσταση του Συνεδριακού Τουρισμού στο Ν. Αττικής και η ποιότητα των παραχόμενων υπηρεσιών Μειονεκτήματα.....σελ	26-33
5.3 Πλεονεκτήματα και προοπτικές ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στο Ν. Αττικής.....σελ	33-36
6. Η σημασία της ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού.....σελ	36
6.1 Συνεισφορά στον κλάδο των τουριστικών υπηρεσιών.....σελ	36-38
6.2 Συνεισφορά στην Ελληνική Οικονομία.....σελ	38-40
7. Συνεδριακά κέντρα στον Ν. Αττικής.....σελ	40
7.1 Μητροπολιτικό Συνεδριακό κέντρο στο Ελληνικό.....σελ	40-41
7.2 Τι θα περιλαμβάνει το κέντρο.....σελ	41-42
7.3 Συμβολή στο Συνεδριακό τουρισμό.....σελ	42

7.4 Ίδρυση Γραφείου Συνεδρίων, Εκθέσεων και Επισκεπτών Αθηνών.....σελ 42-43
7.5 Το νέο Σύγχρονο Εκθεσιακό κέντρο της Αθήνας.....σελ 44-46
7.6 Οδός Κασσάνδρας.....σελ 46
7.7 Olympia Conference and Seminar Hall.....σελ 47
8. Ξενοδοχειακοί Συνεδριακοί Χώροι στον Ν. Αττικής.....σελ 48
8.1 Ξενοδοχείο Divani Apollon Palace.....σελ 48-50
8.2 Ξενοδοχείο King George II.....σελ 51-52
8.3 Ξενοδοχείο Astir Palace Vouliagmeni.....σελ 53
8.4 Ξενοδοχείο Metropolitan Hotel.....σελ 54
8.5 Ξενοδοχείο Esperia Palace Hotel.....σελ 55
8.6 Ξενοδοχείο Park Hotel.....σελ 56
8.7 Ξενοδοχείο Royal Olympic Hotel.....σελ 57
9. Συμπεράσματα.....σελ 57-59
10. Βιβλιογραφία.....σελ 60

1. Εισαγωγή

Η Ελλάδα είναι αναμφισβήτητα μια χώρα, η οποία τόσο λόγω της γεωγραφικής της θέσης όσο και λόγω της Ιστορίας της και γενικότερα του λαμπρού πολιτισμού της, προσελκύει πλήθος τουριστών κάθε χρόνο. Τα μεγαλειώδη αρχαιολογικά της μνημεία καθώς και οι απέραντες παραλίες της, που συγκεντρώνουν τις περισσότερες γαλάζιες σημαίες στην Ευρώπη, αποτελούν τα βασικά πλεονεκτήματά της, που την κάνουν έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς. Τα πιο πάνω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, ο αιώνας μας μπορεί να χαρακτηριστεί ως ο αιώνας των υπηρεσιών, είναι στην πραγματικότητα οι λόγοι για τους οποίους ο Τουρισμός γενικά για την οικονομία της Ελλάδας έχει τεράστια σημασία. Ο Τουρισμός ως κλάδος, έχει πολλά επίπεδα. Ένα από αυτά είναι και ο λεγόμενος Συνεδριακός Τουρισμός.

Τα τελευταία χρόνια, γίνεται μεγάλος λόγος σχετικά με τον Συνεδριακό Τουρισμό και την ανάπτυξή του, ως μέσο αντιμετώπισης της εποχικότητας του Γενικού Τουρισμού. Η σημασία του αυξάνει διαρκώς και μάλιστα με ταχύτατους ρυθμούς, γεγονός που διαφαίνεται ιδιαίτερω αν παρακολουθήσει κανείς τα πολλαπλά σχετικά άρθρα που δημοσιεύονται στον κλαδικό περιοδικό τύπο. Επιπλέον, πέραν των διαφόρων δημοσιευμάτων, λαμβάνουν χώρα και πολλές συζητήσεις μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων του κλάδου, οι οποίες έχουν σαν κύριο θέμα τους την ανάλυση ακριβώς του Συνεδριακού Τουρισμού.

Προκειμένου να γίνει κατανοητό αυτό το μεγάλο και εξαιρετικά σημαντικό για την χώρα μας -και όχι μόνο- ζήτημα, κρίνουμε σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναλύσουμε τον όρο Συνέδριο, που είναι και ο ακρογωνιαίος λίθος του Συνεδριακού Τουρισμού. Επίσης σκόπιμο είναι να δούμε και τους όρους που χρησιμοποιούνται διεθνώς, στην Αγγλική γλώσσα, για να περιγράψουν το φαινόμενο αυτό στη σύγχρονη μορφή του.

Με τον όρο συνέδριο, εννοούμε τη συνάντηση ατόμων με κοινή ιδιότητα και με απώτερο σκοπό τη συζήτηση και λήψη αποφάσεων επάνω σε θέματα που άπτονται της συγκεκριμένης αυτής ιδιότητας είτε είναι επιστημονικής, πολιτικής, τεχνολογικής, εμπορικής ή άλλης φύσεως. Από την ιδιότητα των ενδιαφερόντων, απορρέουν κοινές ανησυχίες και προβληματισμοί, οι οποίοι είναι συνήθως και γενεσιουργός αιτία του συνεδρίου. Τα άτομα με τα κοινά ενδιαφέροντα, είναι μέλη ενός φορέα, υπό την αιγίδα του οποίου διοργανώνεται το κάθε συνέδριο.

Διεθνώς έχουν επικρατήσει δύο αγγλικές λέξεις, με τις οποίες αποδίδεται ο όρος. Η πρώτη είναι η λέξη Convention, η οποία χρησιμοποιείται κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Αντιθέτως στην Ευρώπη χρησιμοποιείται ο όρος Congress. Στην πραγματικότητα οι δύο όροι παρουσιάζουν ελάχιστες διαφορές μεταξύ τους, σε σημείο που να θεωρούνται σχεδόν ταυτόσημοι. Ωστόσο, αν προχωρήσει κανείς σε μια ετυμολογική ανάλυση των δύο λέξεων θα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι

ο όρος Convention εμπεριέχει ένα στοιχείο μεγαλύτερης ευρήτητας. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι, ο όρος Convention χρησιμοποιείται για να αποδώσει τον διεθνή χαρακτήρα του Συνεδρίου.

2. Ιστορική αναδρομή

Παρακολουθώντας την επικαιρότητα εύκολα καταλήγει κανείς στο συμπέρασμα ότι το φαινόμενο της διοργάνωσης Συνεδρίων, είναι σχετικά σύγχρονο. Ωστόσο μια ιστορική αναδρομή θα μας πείσει ότι τα πρώτα σημάδια τέτοιου είδους συναθροίσεων, τουλάχιστον για την Ελλάδα παρουσιάζονται στα χρόνια ακόμα της πρώιμης Αρχαιότητας. Οι αρχαίοι πρόγονοί μας, πέρα από την ώθηση που έδωσαν σε όλες τις επιστήμες και πέρα από τα επιτεύγματά τους που διέδωσαν τον Πολιτισμό στα πέρατα της γης, είχαν από πολύ νωρίς ανακαλύψει το συγκεκριμένο τρόπο συνάθροισης, τον οποίο και χρησιμοποιούσαν συχνά. Έτσι λοιπόν, μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι, το συνέδριο σαν μέσο επαφής των ανθρώπων για την ανταλλαγή γνώσεων, την ενημέρωση και τη λήψη αποφάσεων, δεν είναι κάτι καινούριο στην Ελλάδα. Φυσικά, η μορφή με την οποία παρουσιάζεται κατά την πρώτη του εμφάνιση, δεν είναι η ίδια με την μορφή που αυτό απαντάται σήμερα. Παρόλα αυτά, στους αρχαίους χρόνους συναντάμε το θεσμό των αμφικτυονιών. Κατά τη διάρκεια των αμφικτυονιών, αντιπρόσωποι του κάθε έθνους και αργότερα της κάθε πόλης, συγκεντρώνονταν προκειμένου να συζητήσουν κοινά μεταξύ τους

προβλήματα και να προχωρήσουν στην ανάληψη σχετικών αποφάσεων. Εξετάζοντας καλύτερα το θεσμό των αμφικυονιών μπορούμε να δούμε ξεκάθαρα πόσο στενά συνδεδεμένες είναι αυτές με τα σύγχρονα συνέδρια. Και μάλιστα ο ισχυρός αυτός δεσμός μπορεί να τις καταστήσει στην ουσία τον πρόδρομο των Συνεδρίων. Ωστόσο, θα πρέπει εδώ να τονισθεί ότι ο σκοπός αυτών των συναντήσεων είναι μόνο ένας και πάντα ο ίδιος. Οι αμφικτυονίες πραγματοποιούνται για καθαρά θρησκευτικού λόγους.

Η εξέλιξη του ανθρωπίνου γένους από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα είναι σαφές ότι δεν θα μπορούσε να αφήσει αναλλοίωτο ούτε το θεσμό των αμφικτυονιών. Σταδιακά, ο θρησκευτικός τους χαρακτήρας έδωσε τη θέση του σε μια ευρύτερη ενημέρωση των ανθρώπων, τόσο σε επιστημονικά όσο και σε τεχνολογικά επιτεύγματα. Αφενός μεν, η ραγδαία εξέλιξη των εν λόγω επιτευγμάτων και αφετέρου η τεράστια εξειδίκευση των επαγγελματικών και κοινωνικών ανθρωπίνων δραστηριοτήτων καθιστά επιτακτική πλέον την ανάγκη διοργάνωσης Συνεδρίων παγκοσμίως. Άλλωστε, δεν πρέπει να ξεχνά κανείς ότι εκτός από τον πρωταρχικό στόχο της ενημέρωσης, ένα Συνέδριο εξυπηρετεί και έναν ακόμα σκοπό. Την προσωπική επαφή των ατόμων που συνδέονται μεταξύ τους μέσω των κοινών τους ενδιαφερόντων, έτσι ώστε να είναι δυνατή η άμεση ανταλλαγή απόψεων επάνω στο αντικείμενο του κοινού ενδιαφέροντος.

Τελικά, η Ιστορική εξέλιξη των Συνεδρίων μας αποδεικνύει ότι όσο πιο επιτακτική γίνεται η ανάγκη διοργάνωσής τους, τόσο πιο σημαντική γίνεται η προσπάθεια οργανωμένης «εκμετάλλευσής τους» έτσι ώστε να είναι εφικτή η χάραξη συγκεκριμένης συνεδριακής πολιτικής, τόσο σε πολιτιστικό όσο και σε τουριστικό επίπεδο.

3. Σύνδεση Συνεδρίων και Τουρισμού

Στο σημείο αυτό θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς τι σχέση μπορεί να έχει τελικά το Συνέδριο με τον Τουρισμό γενικά. Εκ πρώτης όψεως, τα δύο πεδία είναι εντελώς διαφορετικά. Μέσα όμως από τη διεξαγωγή μιας πιο εμπειριστατωμένης ανάλυσης, αναφύεται εύκολα η αλληλένδετη σχέση μεταξύ των δύο αυτών ζητημάτων.

Ο όρος Συνεδριακός Τουρισμός, χρησιμοποιείται σήμερα κατά κόρον από όλους τους φορείς τουρισμού διεθνώς. Για να γίνουν κατανοητοί οι λόγοι χρήσης αυτής της ορολογίας, θα πρέπει να προχωρήσουμε σε μια παρατήρηση του τρόπου συμπεριφοράς και δράσης του Τουρίστα, σε αντιδιαστολή πάντοτε με τον τρόπο συμπεριφοράς και δράσης του Σύνεδρου.

Ο Τουρίστας ταξιδεύει κυρίως για αναψυχή και ξεκούραση. Στην προσπάθειά του να αντλήσει όσο περισσότερες ψυχικές δυνάμεις μπορεί κατά την περίοδο των διακοπών του, επιλέγει να αλλάξει εντελώς το περιβάλλον του. Αυτό αυτομάτως τον ωθεί συχνά να επιλέξει ως

προορισμό, έναν τόπο εκτός των συνόρων της δικής του χώρας. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα, υπάρχουν άτομα που συνδυάζουν τη διασκέδαση με την πολιτιστική τους διαφώτιση. Έτσι, στους λόγους ιεράρχησης των διαφόρων προορισμών με τελικό σκοπό την επιλογή ενός από αυτούς, προστίθεται και η Ιστορία και ο Πολιτισμός τους. Από τη στιγμή που ο Τουρίστας θα επιλέξει τον επιθυμητό προορισμό, απευθύνεται σε κάποιο τουριστικό γραφείο για να τον καθοδηγήσει ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιήσει το στόχο του. Κατά την ενημέρωση του από τους ειδικούς, ο Τουρίστας έχει στο μυαλό του δύο πράγματα. Αφενός μεν το κόστος του ταξιδιού του, αφετέρου δε τον απώστερο τρόπο με τον οποίο θα το πραγματοποιήσει, ώστε να μη χρειαστεί κατά την άφιξή του να ασχοληθεί με τίποτε άλλο διαδικαστικό. Κατά συνέπεια καταλήγει συνήθως στην «αγορά» ενός πακέτου που του εξασφαλίζει τόσο τη μεταφορά του από και προς τον προορισμό, όσο και τη διαμονή του και τις περισσότερες φορές και τη διατροφή του. Έτσι, έχοντας εξασφαλισμένες εκ των προτέρων τις υπηρεσίες εκείνες που θα καλύψουν τις βασικές του ανάγκες, μπορεί να απολαύσει ανενόχλητος τις διακοπές του.

Ο Σύνεδρος σε αντίθεση με τον Τουρίστα, ταξιδεύει για επαγγελματικούς λόγους, ή λόγους που στην ουσία άπτονται κάποιας συγκεκριμένης δραστηριότητάς του και η οποία απορρέει από το ρόλο του μέσα σε κάποια κοινωνική ομάδα. Πέρα από τη διαφορά που παρατηρείται στο σκοπό του ταξιδιού μεταξύ Συνέδρου και Τουρίστα,

υπάρχει και άλλη μια ειδοποιός διαφορά. Ο Τουρίστας, όπως είδαμε πιο πάνω, επιλέγει τον προορισμό του ελεύθερα μεταξύ διαφόρων προορισμών και βασιζόμενος κυρίως στις προσωπικές του επιθυμίες.

Αντιθέτως, ο Σύνοδος καλείται να ταξιδέψει σε προεπιλεγμένο προορισμό, στον οποίο έχει καταλήξει η οργανωτική επιτροπή του φορέα που έχει αναλάβει τη διεξαγωγή του Συνεδρίου. Ωστόσο, παρά τη διαφορετικότητα τόσο του σκοπού του ταξιδιού, όσο και της επιλογής του προορισμού, ο Σύνοδος παρουσιάζει ομοιότητες με τον Τουρίστα, οι οποίες είναι σημαντικές και δικαιολογούν απόλυτα την τοποθέτησή του στο Τουριστικό πρότυπο. Η πρώτη από τις ομοιότητες αυτές είναι ότι, κατά τη διάρκεια που λαμβάνει χώρα το Συνέδριο, ο Σύνοδος έχει κάποιο χρόνο ελεύθερο, αφού η συμμετοχή του σε αυτό δεν απαιτεί να αφιερώσει ολόκληρη την ημέρα του. Συνήθως οι τελευταίες απογευματινές ώρες της ημέρας, καθώς επίσης και οι βραδινές ώρες δεν καλύπτονται από δραστηριότητες του Συνεδρίου. Κατά συνέπεια, ο Σύνοδος απομένει με κάποιον ελεύθερο χρόνο, τον οποίο συχνά επιλέγει να αξιοποιήσει, προχωρώντας σε δραστηριότητες που προσομοιάζουν σε αντίστοιχες του Τουρίστα. Επιπλέον, οι διάφοροι οργανωτικοί φορείς, αναγνωρίζοντας τη μεγάλη ένταση που προκύπτει από τα Συνέδρια, συχνά επιτρέπουν, ή πιο σωστά μπορεί να πει κανείς επιδιώκουν, οι Σύνοδοι να συνοδεύονται από τουλάχιστον ένα δικό τους πρόσωπο.

Δεδομένου ότι οι Συνοδοί συνήθως δεν μοιράζονται το ίδιο ενδιαφέρον για το Συνέδριο με το Σύνηδρο και δεν συμμετέχουν σε αυτό, στην πραγματικότητα συγκροτούν μια μικρή ομάδα, παράλληλη με την ομάδα των Συνέδρων, η οποία έχει καθαρά τουριστικό χαρακτήρα. Έτσι κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου οργανώνονται και οι λεγόμενες «παράλληλες εκδηλώσεις», που είναι στην ουσία εκδρομές αμιγώς τουριστικού ενδιαφέροντος. Σε αυτές τις «παράλληλες εκδηλώσεις», συχνά συμμετέχουν και οι ίδιοι οι Σύνηδροι. Ακόμα και σημαντική ομοιότητα που προκύπτει κατά τη διαδικασία της σύγκρισης, είναι ότι ο Σύνηδρος, ακριβώς όπως και ο Τουρίστας, προχωρεί στην εξασφάλιση ενός «πακέτου», με το οποίο καλύπτει τις ανάγκες μεταφοράς του, διαμονής και διατροφής του, στην χώρα διεξαγωγής του Συνεδρίου, τόσο για τον ίδιο όσο και για το Συνοδό του.

Παρά το γεγονός ότι η σύγκριση Τουρίστα και Σύνηδρου είναι περιορισμένη, στο βαθμό που στην παρούσα μελέτη δεν είναι το μείζον θέμα εξέτασης, διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι μεταξύ τους έχουν σημαντικές ομοιότητες. Πέραν αυτού είναι σαφές το γεγονός ότι δημιουργείται κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου και παράπλευρη ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών. Τελειώνοντας συνεπώς μπορούμε να πούμε ότι δικαίως σήμερα μιλάμε για συνεδριακό τουρισμό και μάλιστα εξαιρετικά σημασίας και χαρακτηρίζουμε το Σύνηδρο ως Συνεδριακό Τουρίστα.

4. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.1 Αντιμετώπιση Συνεδριακού Τουρισμού στην Ελλάδα και στατιστικές μελέτες.

Ένα εύλογο ερώτημα που προκύπτει από τις εκτενείς και πολυπληθείς συζητήσεις γύρω από τον Τουρισμό και το εξειδικευμένο κομμάτι του Συνεδριακού Τουρισμού, είναι το εξής : Πόσο μεγάλη τελικά σημασία έχει αυτός ο κλάδος για την Ελληνική Οικονομία, ώστε να χρειάζεται ιδιαίτερη αντιμετώπιση; Η Ελλάδα, όπως έχει ήδη προαναφερθεί, είναι μια από τις χώρες που στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις υπηρεσίες γενικότερα και ειδικότερα στον Τουρισμό. Πολλές είναι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο και πολύ περισσότερα είναι τα άτομα που απασχολούνται σε αυτές. Άλλωστε τα έσοδα που προέρχονται ετησίως από τον Τουρισμό δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητα. Στην πραγματικότητα, θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο Τουρισμός είναι ένας από τους πιο σημαντικούς και προσοδοφόρους τομείς της Ελληνικής Οικονομίας. Παρόλα αυτά, παρατηρούμε ότι, η προσοχή που έχει δοθεί στον υπό συζήτηση κλάδο, δεν είναι η δέουσα.

Πολλά παρακλάδια του Γενικού Τουρισμού έχουν μείνει ανεκμετάλλευτα, ή στην καλύτερη των περιπτώσεων βρίσκονται στα αρχικά στάδια της ανάπτυξής τους. Στην δεύτερη περίπτωση ανήκει και το κομμάτι του Συνεδριακού Τουρισμού. Όπως προκύπτει από διάφορα στοιχεία και μελέτες, ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα, λειτουργεί

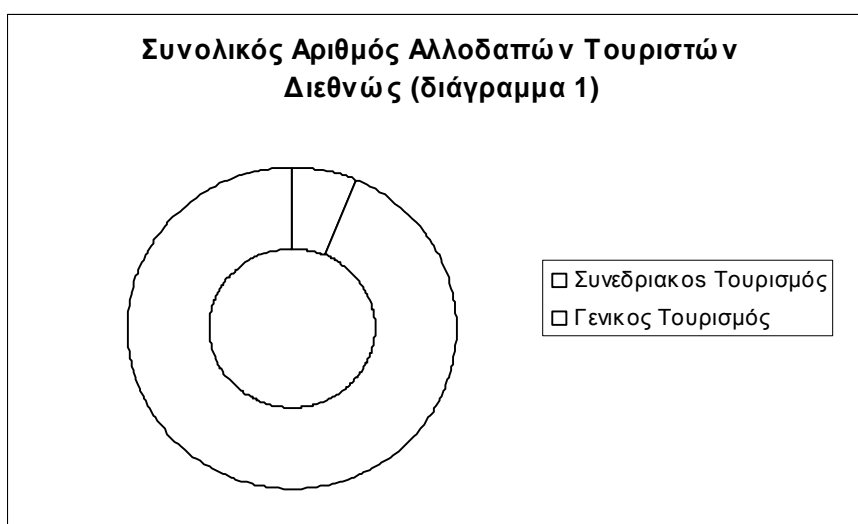
χωρίς συστηματική στρατηγική, ως βοηθητικός στον Γενικό Τουρισμό και σε καμιά περίπτωση ως αυτόνομο κομμάτι που απαιτεί τη δική του οργάνωση και λειτουργία. Είναι δε, εξαιρετικά ενδιαφέρον ότι, αν και η Ελλάδα διαθέτει πανέμορφα μέρη τόσο παραθαλάσσια όσο και ορεινά, το μεγαλύτερο μέρος της Συνεδριακής Δραστηριότητας πραγματοποιείται στην περιοχή της Πρωτεύουσας.

Προσφάτως δόθηκε στη δημοσιότητα μια πολύ ενδιαφέρουσα μελέτη, την οποία συνέταξε ο κ. Λ. Αθανασίου, ερευνητής προγραμματισμού και οικονομικών ερευνών. Το θέμα της είναι «Ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα: Εξελίξεις, Δυνατότητες και Πολιτική». Πρόκειται ίσως για την πρώτη προσπάθεια συστηματικής εξέτασης του ρόλου, της σημασίας και των προοπτικών του Συνεδριακού κλάδου στη χώρα μας, καθώς και της πολιτικής που θα πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου να οδηγηθούμε σε πλήρη εκμετάλλευση του κλάδου αυτού. Ο κύριος σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης είναι να εξετάσει όλες τις πιθανότητες ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού, υπό το φως των διεθνών εξελίξεων και δεδομένων για τη Συνεδριακή Δραστηριότητα, σύμφωνα με τη διοίκηση του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων. Δεδομένης της πιο πάνω μελέτης, μπορούμε να δούμε ότι, τελευταία στη χώρας μας έχει γίνει κατανοητή η μεγάλη σημασία ανάπτυξης όλων των ειδικών μορφών Τουρισμού, που βρίσκονται σε αδράνεια και που στην πραγματικότητα αποτελούν ανεκμετάλλευτες πηγές εσόδων. Η πιο πάνω προσπάθεια εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο ανάπτυξης αυτών των ειδικών μορφών τουρισμού, η οποία αποτελεί στην ουσία και τη βασική

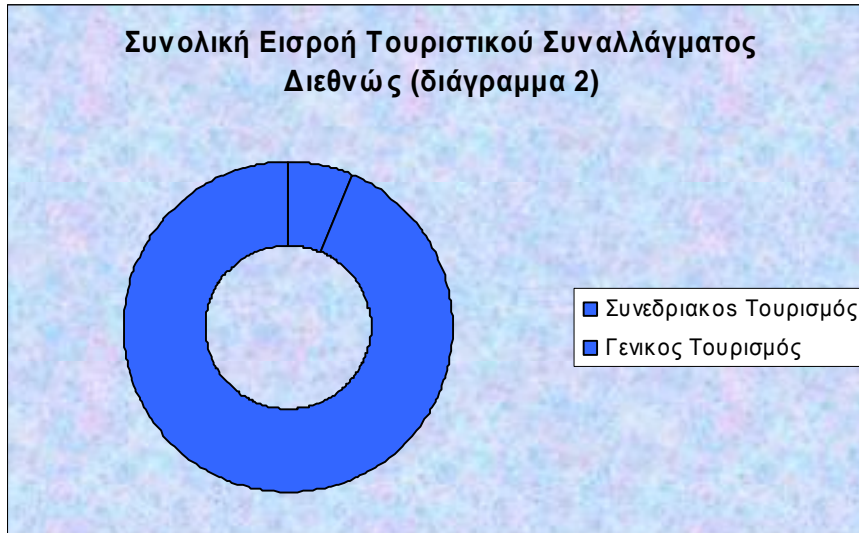
συνιστώσα της αναπτυξιακής στρατηγικής για τον τουρισμό στη χώρα μας.

Οι Έλληνες ερευνητές και επιχειρηματίες, αρχίζουν λοιπόν να αντιμετωπίζουν τα θέματα του Τουρισμού πολύ πιο συστηματικά από ότι παλαιότερα. Μέσα όμως από αυτήν την συστηματική και αναλυτική προσέγγιση, αναδύονται αποτελέσματα αρκετά αρνητικά για την Ελλάδα, σε σχέση πάντα με τη διεθνή και Ευρωπαϊκή εμπειρία. Η παράθεση ορισμένων αριθμητικών στοιχείων που ακολουθεί, αν και ίσως κουραστική για τον αναγνώστη, κρίνουμε ότι είναι σημαντική, προκειμένου να εξετάσουμε το ρόλο του Συνεδριακού Τουρισμού, στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της Ελληνικής Οικονομίας και η συμμετοχή του στα οικονομικά μεγέθη του γενικότερου κλάδου.

Έπειτα από αναλυτική μελέτη των στατιστικών στοιχείων που είναι στην διάθεσή μας, προκύπτει ότι, ο Συνεδριακός Τουρισμός καλύπτει μόνο το 3-4% του συνολικού αριθμού αλλοδαπών τουριστών διεθνώς (διάγραμμα 1).

Εκφρασμένο ως ποσοστό επί των συνολικών χρηματικών εισροών, το παραπάνω μεταφράζεται σε 6-7% της συνολικής εισροής τουριστικού συναλλάγματος (διάγραμμα 2).

Ωστόσο, τα προαναφερόμενα ποσοστά, αποτελούν μόνο τους μέσους όρους της διεθνούς πραγματικότητας. Σε αρκετές μικρές βορειοευρωπαϊκές και κεντροευρωπαϊκές χώρες, καθώς επίσης και σε πολλές από τις μεγαλύτερες Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες και Μεγαλουπόλεις, η οικονομική σημασία του Συνεδριακού Τουρισμού είναι τεράστια και η ανάπτυξή του σε τέτοιο επίπεδο ώστε πολύ συχνά τα ποσοστά που εμφανίζονται σε αυτές, υπερβαίνουν κατά πολύ τους διεθνείς μέσους όρους.

Μια στατιστική μελέτη, η οποία είχε σαν στόχο την συλλογή, καταγραφή και ανάλυση στοιχείων για την περίοδο 1987-1999, βοήθησε στην κατάταξη των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το βαθμό ανάπτυξης που εμφανίζουν στον τομέα του Συνεδριακού Τουρισμού. Δυστυχώς, τα αποτελέσματα για τη χώρα μας δεν είναι

τα καλύτερα δυνατά. Το γεγονός ότι δεν έχουμε δώσει την πρέπουσα προσοχή στην ανάπτυξη αυτής της πολύ εξειδικευμένης μορφής τουρισμού, φαίνεται ξεκάθαρα από το ότι η Ελλάδα κατέχει μέχρι και σήμερα μια από τις τελευταίες θέσεις στην Ευρωπαϊκή κατάταξη.

Σύμφωνα με άλλη έρευνα, στην διεξαγωγή της οποίας προχώρησε ο Διεθνής Σύνδεσμος Συναντήσεων (International Meetings Association), τα στοιχεία για την Ελλάδα είναι εξαιρετικά δυσμενή, παρά τις προοπτικές που έχει η χώρα. Αρκεί να αναλογισθεί κανείς ότι, από το σύνολο των Συνεδριακών Εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται παγκοσμίως, μόνο το 1-2% λαμβάνει χώρα στην Ελληνική Επικράτεια. Αυτό και μόνο αποδεικνύει ότι ο βαθμός ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στην χώρα μας είναι, αν όχι χαμηλός, τουλάχιστον μέτριος, σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Ένα άλλο ατυχές στοιχείο που προκύπτει από τις διάφορες διεθνείς στατιστικές μελέτες, είναι ότι η Ελληνική Πρωτεύουσα, συγκεντρώνει το 40% περίπου του συνολικού αριθμού των συνεδριακών εκδηλώσεων που οργανώνονται στη χώρα. Αυτό έχει παρατηρηθεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα, οι ιθύνοντες να έχουν ήδη αφυπνισθεί και κινητοποιηθεί προς την κατεύθυνση στήριξης και άλλων περιοχών της Ελλάδας, που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον ως γεωγραφικοί τόποι και που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή. Παρατηρείται λοιπόν το φαινόμενο της σημαντικής αύξησης της συμμετοχής στη συνεδριακή κίνηση και άλλων νομών της Ελλάδας. Πρωτοστάτες σε αυτήν την ανοδική πορεία είναι η Κρήτη, η Μακεδονία και τα

Δωδεκάνησα. Παρά το γεγονός όμως, ότι κινούμαστε ταχύτατα προς θετικές κατευθύνσεις, το ποσοστό των συνεδρίων που λαμβάνουν χώρα στην Αθήνα, παραμένει δραματικά μεγάλο.

Βασικό στοιχείο στην εξέταση του Συνεδριακού Τουρισμού και στην αντιπαράθεση μεταξύ Ελλάδας και λοιπών Ευρωπαϊκών χωρών, είναι και ο ρυθμός ανάπτυξης του ετησίως. Αν μελετήσει κανείς αυτήν τη σημαντικότερη συνιστώσα, στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης αγοράς, εύκολα θα παρατηρήσει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων, μας δίνουν ετήσια αύξηση διεθνώς, της τάξεως του 1-2%.

Η Ελλάδα και εδώ παρουσιάζει μια αρκετά αρνητική εικόνα. Βέβαια, κάποια αντίστοιχη κίνηση παρατηρείται και στη χώρα μας από έτος σε έτος. Αυτή ωστόσο, δεν είναι αποτέλεσμα συντονισμένων ενεργειών και οργανωμένων τακτικών προώθησης της χώρας, αλλά είναι μάλλον αποτέλεσμα των διεθνών τάσεων και πιέσεων. Δηλαδή, όπως φαίνεται, ο ρυθμός ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στην Ελλάδα, παρασύρεται από το ρυθμό ανάπτυξης διεθνώς, γεγονός που καθιστά τον επηρεασμό του δύσκολο και την κατεύθυνσή του ανεξέλεγκτη. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η ετήσια μεταβολή της συνεδριακής κίνησης στη χώρα μας, δεν είναι τέτοιου μεγέθους, ώστε να μπορούμε με βεβαιότητα να υποστηρίξουμε ότι έχει ανοδική τάση. Αντιθέτως, πιο εύκολα μπορεί να υποστηριχθεί, ότι ο συγκεκριμένος τομέας τουρισμού στην Ελλάδα, βρίσκεται μάλλον σε στασιμότητα.

Τα αρνητικά ποσοστά που εμφανίζει η Ελλάδα σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες διεθνώς είναι μεν δυσάρεστα, αλλά δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως εμπόδιο για την ανάπτυξη και εξέλιξη του τομέα του Συνεδριακού Τουρισμού. Στην πραγματικότητα, η σημερινή κατάσταση της χώρας μας στο συγκεκριμένο πεδίο, είναι αποτέλεσμα του μικρού ενδιαφέροντος που έχουμε επιδείξει και όχι των δυνατοτήτων της Ελληνικής αγοράς. Δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός ότι, ειδικά την τρέχουσα χρονιά, μας ανοίγονται δρόμοι και προοπτικές υπερβολικής σημασίας. Το μεγάλο μας πλεονέκτημα και, θα έλεγε κανείς, το στοίχημα που πρέπει να κερδίσουμε, είναι η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας, τον Αύγουστο του 2004. Η Ελλάδα θα τύχει τεράστιας προβολής, την περίοδο της Ολυμπιάδας και μάλιστα σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι λοιπόν, στο χέρι μας να μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε σωστά την αξιόλογη αυτή ευκαιρία, προκειμένου να καταφέρουμε να τοποθετήσουμε τη χώρα μας στις πρώτες θέσεις της διεθνούς κατάταξης. Και είναι εξαιρετικά σημαντικό να κατανοήσουμε όλοι ότι μια ηγετική θέση στο χώρο του Συνεδριακού Τουρισμού, όχι μόνο είναι εφικτή, αλλά και μας αξίζει.

4.2 Χαρακτηριστικά Συνεδριακού Τουρισμού.

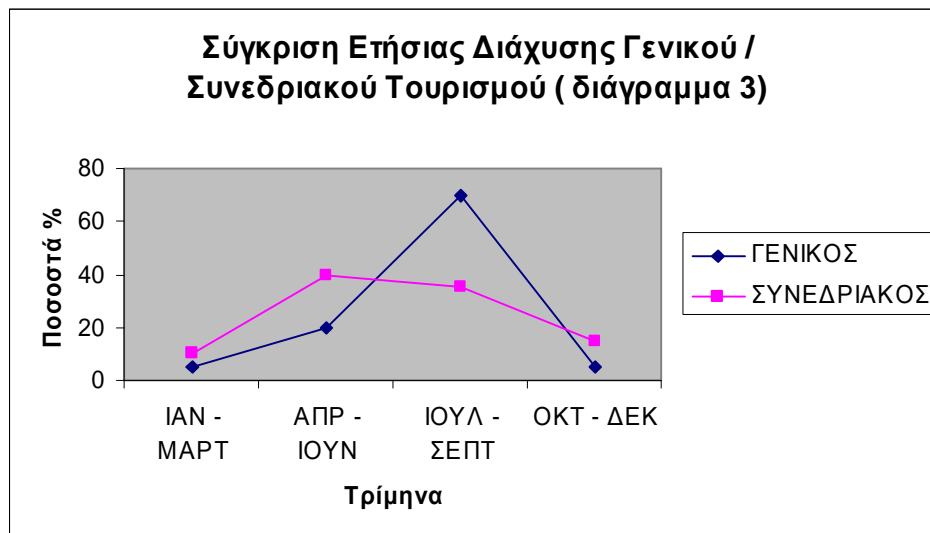
Για να μπορέσουμε να χειριστούμε προς όφελός μας τις δυνατότητες της Ολυμπιάδας, ώστε να αξιοποιήσουμε πλήρως τη δυναμική της Ελληνικής αγοράς Τουριστικών Υπηρεσιών, θα πρέπει να αναλύσουμε πρώτα τα χαρακτηριστικά εκείνα γνωρίσματα του Συνεδριακού Τουρισμού. Η ανάλυση και κατ' επέκταση, η κατανόηση των γνωρισμάτων αυτών, είναι εκείνη που θα μας ανοίξει το δρόμο προς την εξεύρεση λύσεων και τη χάραξη στρατηγικών. Αυτό είναι και το πρώτο βασικό βήμα, το οποίο θα μας οδηγήσει στην ραγδαία ανάπτυξη του συγκεκριμένου πεδίου και στην εγκαθίδρυση της χώρας μας στην κορυφή αυτού του εξειδικευμένου τομέα παροχής υπηρεσιών.

Το πρώτο δεδομένο που πρέπει να εξεταστεί είναι η ζήτηση για Συνεδριακό Τουρισμό και οι πηγές από τις οποίες αυτή προέρχεται. Δύο είναι οι βασικές πηγές της εν λόγω ζήτησης. Από τη μια μεριά έχουμε τις διάφορες επιστημονικές, επαγγελματικές και ειδικού ενδιαφέροντος οργανώσεις (περιβαλλοντολογικές και άλλες), οι οποίες μπορούν συνοπτικά να αποδοθούν με τον αγγλικό όρο Association Market. Αυτό το κομμάτι της αγοράς είναι και το πιο σημαντικό αφού αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ της συνολικής ζήτησης, σε απόλυτους αριθμούς. Από την άλλη μεριά, ζήτηση δημιουργείται και από τις μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις, οι οποίες απιδίδονται στο σύνολό τους με τον όρο Corporate Market. Η αγορά αυτή δημιουργεί μεν μικρότερη

ζήτηση σε απόλυτους αριθμούς, όσον αφορά όμως στα οικονομικά μεγέθη, είναι εξαιρετικά σημαντική αφού προβαίνει σε μεγαλύτερη κατά κεφαλήν δαπάνη.

Το στοιχείο της εποχικότητας είναι άλλη μια σημαντική παράμετρος της ειδικής αυτής μορφής τουρισμού σε σχέση με το γενικότερο κλάδο. Εξετάζοντας τα δύο επίπεδα Τουρισμού, Γενικού και Συνεδριακού, μπορούμε να διακρίνουμε μεγάλη διαφορά τόσο στο βαθμό της εποχικότητας όσο και στο βαθμό της συμπληρωματικότητας. Πιο συγκεκριμένα, ενώ ο Γενικός Τουρισμός παρουσιάζει υψηλό βαθμό εποχικότητας, αφού η μεγαλύτερη μάζα Τουριστών επισκέπτονται τη χώρα μας κυρίως του καλοκαιρινούς μήνες, ο Συνεδριακός Τουρισμός κινείται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα, αφού παρατηρείται διάχυση της συνεδριακής κίνησης εντός όλου του έτους. Μάλιστα, με βάση τις στατιστικές, περίοδος αιχμής του Συνεδριακού Τουρισμού για την Ελλάδα είναι το τρίμηνο Απριλίου-Ιουνίου, μέσα στο οποίο λαμβάνουν χώρα το 40% των συνολικών συνεδρίων. Αυτό το γεγονός έρχεται σε αντιδιαστολή με τα στοιχεία που αφορούν στο Γενικό Τουρισμό και εμφανίζουν περίοδο αιχμής τους καθαρά καλοκαιρινούς μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Κατά συνέπεια, ο Συνεδριακός Τουρισμός λειτουργεί θα έλεγε κανείς συμπληρωματικά στον Γενικό Τουρισμό και ενισχύει σημαντικά σε οικονομικό επίπεδο τις επιχειρήσεις παροχής τουριστικών υπηρεσιών. Αυτό το αποτέλεσμα φαίνεται καλύτερα αν προχωρήσουμε σε μια περαιτέρω παράθεση στατιστικών στοιχείων.

Έτσι, αν και μεγάλο μέρος Συνεδριακών Τουριστών, περίπου το 35%, συμπίπτει με τους μήνες αιχμής του Γενικού Τουρισμού, εντούτοις, υπάρχει και ένα 15%, το οποίο επισκέπτεται τη χώρα μας, λόγω συνεδρίων στο διάστημα μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου (όπως φαίνεται στην διαγραμματική παρουσίαση που ακολουθεί, διάγραμμα 3).

Εδώ πρέπει να αναλογισθεί κανείς ότι σε αυτό το συγκεκριμένο τρίμηνο, το τελευταίο του έτους, η συμβολή του Συνεδριακού Τουρισμού είναι εξαιρετικά μεγάλη, αφού ο Γενικός Τουρισμός αντίστοιχα, βρίσκεται σε πολύ μικρότερα επίπεδα και δεν είναι σε θέση να καλύψει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο σε όρους τουλάχιστον πληρότητας.

Σημαντικό στοιχείο που απορρέει από τα δεδομένα του Συνεδριακού Τουρισμού, είναι επίσης και η μέση ημερήσια δαπάνη ανά Συνεδριακό Επισκέπτη, η οποία εμφανίζεται πολλαπλάσια της αντίστοιχης δαπάνης του απλού Τουρίστα. Φυσικά, θα πρέπει εδώ να συνυπολογισθεί και ο

παράγοντας χρόνος διαμονής. Ο μέσος όρος διαμονής ενός απλού Τουρίστα στην χώρα είναι περίπου δέκα ημέρες, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος διαμονής ενός Συνέδρου είναι περίπου το μισό, δηλαδή τέσσερις με πέντε ημέρες. Κατά συνέπεια, η διαμονή του Συνέδρου είναι σαφώς βραχύτερη της διαμονής του Τουρίστα. Το γεγονός αυτό όμως από μόνο του δεν είναι σε θέση να μειώσει τη σημαντικότερη δαπάνη στην οποία προβαίνει ο Συνεδριακός επισκέπτης και η οποία μάλιστα παραμένει σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα από αυτήν του απλού Τουρίστα.

Το πιο πάνω στοιχείο, είναι άρρηκτα συνδεδεμένο και με την ποιότητα του Συνεδριακού Επισκέπτη. Πιο αναλυτικά μπορούμε να πούμε ότι τα άτομα που επισκέπτονται τη χώρα προκειμένου να πάρουν μέρος σε κάποιο συνέδριο, είναι συνήθως άτομα υψηλού επιπέδου μόρφωσης, ή και άτομα «ενεργά» με προβληματισμούς και ανησυχίες που αφορούν σε όλα τα πεδία της κοινωνικής δραστηριότητας (π.χ. περιβάλλον), γεγονός που αυτομάτως αναβαθμίζει την ποιότητα του Τουρισμού. Τα ενδιαφέροντα των εν λόγω επισκεπτών δεν εστιάζονται μόνο στις απλές απολαύσεις που τους προσφέρει η χώρα, αλλά κατευθύνονται και σε άλλου είδους ενδιαφέροντα, όπως για παράδειγμα πολιτιστικά. Υπό το πρίσμα αυτής της σκέψης, μπορεί να πει κανείς ότι, ο Συνεδριακός Επισκέπτης, εκτός από τη μεγάλη συνεισφορά του στην Οικονομία της χώρας που επισκέπτεται, κάνει γνωστό και τον πολιτισμό της στη δική του χώρα, προσελκύνοντας έτσι περισσότερους «ποιοτικούς» τουρίστες. Πέρα από τα παραπάνω, εξίσου σημαντικό, είναι και το ότι η Συνεδριακή κίνηση δημιουργεί παράλληλη ζήτηση για υπηρεσίες γενικού τουρισμού,

αφού παρατηρείται συχνά το φαινόμενο ο Σύνοδος να ταξιδεύει με τουλάχιστον ένα συνοδό, όπως έχει ήδη προαναφερθεί. Στην πραγματικότητα, ο συνοδός του Συνέδρου δεν είναι τίποτε άλλο από έναν απλό Τουρίστα, ο οποίος επισκέπτεται τη χώρα για καθαρά λόγους αναψυχής και ξεκούρασης. Μάλιστα η ύπαρξή του είναι μια καλή δικαιολογία για να προβεί ο Σύνοδος σε επιμήκυνση της διαμονής του μετατρέποντας έτσι ένα επαγγελματικό ταξίδι σε ταξίδι αναψυχής.

5. ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ Ν.ΑΤΤΙΚΗΣ

5.1 Η κατάσταση της Ελληνικής αγοράς Συνεδριακού Τουρισμού

Μειονεκτήματα

Η Ελληνική αγορά Συνεδριακού Τουρισμού παρουσιάζει ορισμένα μειονεκτήματα σε σχέση με τις λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες, κάποια από τα οποία έχουμε αναλύσει σε προηγούμενες παραγράφους. Εδώ, πρέπει να εστιάσουμε κυρίως σε πιο πρακτικά προβλήματα και ελλείψεις, όπως αυτές προκύπτουν από συγκριτικές μελέτες, μέσα από τις οποίες διαφαίνεται ότι η Ελλάδα, ως χώρα διεξαγωγής συνεδρίων, δεν είναι μια από τις κύριες προτιμήσεις των φορέων διοργάνωσης.

Αν αναλογισθεί κανείς ότι η συμμετοχή συνεδρων στα περισσότερα συνέδρια που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό κυμαίνεται κατά μέσο

όρο μεταξύ 500 και 1000 ατόμων, καταλαβαίνει ότι μιλάμε για εκδηλώσεις εξαιρετικού μεγέθους. Αντίθετα, στην Ελλάδα ο μέσος όρος συμμετοχής υπολείπεται κατά πολύ του διεθνούς μέσου όρου και δεν υπερβαίνει το όριο των 170 συμμετεχόντων.

Αυτό βεβαίως είναι απολύτως κατανοητό, δεδομένου ότι, αφού η ανάπτυξη του κλάδου δεν βρίσκεται και στα υψηλότερα επίπεδα, η προσφορά αμιγώς συνεδριακών χώρων μεγάλης χωρητικότητας είναι περιορισμένη.

Εντούτοις, υπάρχουν στην ελληνική επικράτεια χώροι, οι οποίοι διατίθενται για διοργάνωση Συνεδρίων. Απο άποψη χωρητικότητας οι εν λόγω χώροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υποδοχή και φιλοξενία άνω των 100 ατόμων και καλύπτουν συνολικά περίπου 150.000 θέσεις. Μπορεί λοιπόν να πει κανείς ότι αυτού του είδους οι εγκαταστάσεις καλύπτουν τη συνολική ζήτηση. Δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται το γεγονός ότι, οι χώροι αυτοί εξυπηρετούν κατά κανόνα πολλών ειδών εκδηλώσεις και έχουν δημιουργηθεί για την κάλυψη διαφορετικών σκοπών. Συνεπώς, δεν αποτελούν σύγχρονες εγκαταστάσεις ειδικά δομημένες για την διοργάνωση Συνεδρίων με αποτέλεσμα, λόγω έλλειψης της σωστής ειδικής υποδομής, να μην είναι σε θέση να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες.

Πέρα από την στενότητα στην προσφορά καθαρά συνεδριακών χώρων με τον αντίστοιχο εξοπλισμό, στην Ελλάδα έχει παρατηρηθεί και μια ακόμα μεγάλη έλλειψη, η οποία παρατηρείται επίσης στο πεδίο της ειδικότερης

Συνεδριακής υποδομής και έγκειται στην απουσία Ειδικών Γραφείων Συνεδρίων και Φιλοξενίας, όπως αυτά είναι οργανωμένα στο εξωτερικό, κατά τα Ευρωπαϊκά και Διεθνή πρότυπα. Η ύπαρξη ενός τέτοιου γραφείου, λειτουργεί ως επιτελικό όργανο για την προβολή της πόλης διεθνώς ως συνεδριακό προορισμό, συνεπώς η απουσία του είναι καταστροφική. Το δυστύχημα εδώ είναι ότι η συγκεκριμένη αυτή απουσία έχει γίνει αντιληπτή στις λοιπές χώρες και πολύ συχνά έχει επισημανθεί από τους φορείς διοργάνωσης Συνεδρίων που δρουν στο εξωτερικό.

Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι στην προσέλκυση Συνεδριακού Τουρισμού, πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζουν η ύπαρξη και η καλή λειτουργία τόσο της γενικής όσο και της ειδικής υποδομής. Παρ' όλα αυτά, μια άλλη συνιστώσα εξίσου σημαντική, είναι και η ύπαρξη του κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού. Ο βαθμός εξειδίκευσης τόσο της υποδομής όσο και του προσωπικού, είναι στοιχείο άρρηκτα συνδεδεμένο με το γενικότερο επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας ή μιας περιοχής. Αυτό γίνεται άμεσα κατανοητό, αν εξετάσει κανείς με προσοχή τη γεωγραφική κατανομή των Συνεδρίων παγκοσμίως.

Στην Ελλάδα, παρατηρείται το φαινόμενο, άτομα που απασχολούνται στο Συνεδριακό Τουρισμό, να προέρχονται από τον κλάδο του Γενικού Τουρισμού, ή από άλλους παρεμφερείς με το αντικείμενο κλάδους. Η ενασχόλησή τους με το συγκεκριμένο τομέα, έχει τις περισσότερες φορές χαρακτήρα συμπληρωματικής και όχι κύριας απασχόλησης. Στην ουσία,

η επιλογή τους να εργασθούν σε κάποιο Συνέδριο, υποκινείται από την επιθυμία τους να αυξήσουν το κύριο εισόδημά τους, ή ακόμα να αποκτήσουν μια νέα εργασιακή εμπειρία. Δυστυχώς, η μικρή προσφορά οργανωμένων γραφείων που ασχολούνται αποκλειστικά με το αντικείμενο των Συνεδρίων, έχει ως αποτέλεσμα να μην έχει δημιουργηθεί στη συνείδηση των εργαζομένων στον κλάδο η πεποίθηση ότι ο Συνεδριακός Τουρισμός αποτελεί ένα εντελώς ξεχωριστό πεδίο, το οποίο απαιτεί εξειδίκευση στην εργασία.

5.2 Η κατάσταση του Συνεδριακού Τουρισμού στο Ν. Αττικής και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών

Μειονεκτήματα

Ο αντίκτυπος της γενικότερης κατάστασης στην Ελληνική αγορά του Συνεδριακού Τουρισμού, αντηχεί, εκκωφαντικά μπορούμε να πούμε και στο Νομό Αττικής. Σε αυτό συμβάλλει σημαντικά και το γεγονός ότι παραδοσιακά, αλλά και για λόγους πολιτικής, οι περισσότεροι πόροι που διαθέτει το Κράτος για την προώθηση του Συνεδριακού Τουρισμού, δεν κατευθύνονται προς την Πρωτεύουσα, αλλά προς τη Συμπρωτεύουσα. Βεβαίως, η καλή οργάνωση της Θεσσαλονίκης πάνω στο συγκεκριμένο τομέα είναι εξαιρετικά επιθυμητή. Ωστόσο, η μονόπλευρη αυτή κρατική στήριξη, μειώνει κατά πολύ τη θέση της Αθήνας καθώς και το αντίστοιχο

μερίδιό της στην διεθνή Συνεδριακού Τουρισμού. Δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός ότι όταν μιλάμε για την Πρωτεύουσα, στην πραγματικότητα αναφερόμαστε σε μια πόλη που υπήρξε το μεγαλύτερο πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο στην αρχαιότητα. Είναι λοιπόν σαφές ότι σε μια διεθνή μεγαλούπολη με τεράστια ιστορική σημασία, όπως η Αθήνα, δεν αρμόζει να μην μπορεί να φιλοξενήσει ικανοποιητικά ένα διεθνές συνέδριο.

Σήμερα, στην περιοχή της Αττικής, τα συνέδρια διοργανώνονται σε αίθουσες ξενοδοχείων, σε αίθουσες πολλαπλών χρήσεων και σε κέντρα ή ιδρύματα όπως το Ζάππειο Μέγαρο. Τα δε μεγάλου μεγέθους συνέδρια μπορούν να φιλοξενηθούν μόνο σε στάδια όπως το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, τα οποία διαμορφώνονται εκτάκτως για τις ανάγκες τους.

Ειδικά, οι μεγάλες Ξενοδοχειακές αλυσίδες, όπως η Divanis, Hilton, Intercondinental και άλλες, κατά τις τελευταίες ανακαινίσεις τους έχουν προβεί στην κατασκευή ειδικών χώρων προκειμένου να φιλοξενήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο Συνεδριακές συναθροίσεις. Οι χώροι αυτοί είναι διαμορφωμένοι κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρουσιάζουν αρκετά πλεονεκτήματα, όπως πλήρως εξοπλισμένες αίθουσες με ειδικούς φωτισμούς και ηχομόνωση, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις μπορούν να φιλοξενήσουν ακόμα και μεσαίου μεγέθους Συνέδρια. Παρ'όλα αυτά, η ξενοδοχειακή δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα την τελευταία διετία, δεν φθάνει να καλύψει τα κενά της οργάνωσης του Συνεδριακού Τουρισμού στην Αθήνα, δεδομένου ότι πρόκειται για κινήσεις που

γίνονται από μεμωμένους επιχειρηματίες και κυρίως στοχεύουν στην αύξηση κερδών των επιχειρήσεών τους μάλλον, παρά στην προώθηση των συμφερόντων και των θέσεων της Πρωτεύουσας.

Είναι κατά συνέπεια, ευκρινέστατο το ότι η Αθήνα βρίσκεται στη δυσμενή θέση να μην μπορεί να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες στον κλάδο του Συνεδριακού Τουρισμού, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια συγκεντρώνει το ενδιαφέρον πολύ περισσότερων διεθνών και ευρωπαϊκών συναντήσεων, σε σχέση με το παρελθόν.

Η παρούσα κατάσταση έχει δημιουργηθεί έτσι εξαιτίας σοβαρών ελλείψεων και μειονεκτημάτων που παρουσιάζει η περιοχή της Αττικής και που στην πραγματικότητα ταυτίζονται με τα αντίστοιχα που παρουσιάζονται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Η κυριότερη από τις ελλείψεις αυτές είναι η απουσία ενός μεγάλου διεθνούς συνεδριακού κέντρου. Το συγκεκριμένο πρόβλημα είναι ίσως το σημαντικότερο και χρήζει άμεσης αντιμετώπισης. Πρός την κατεύθυνση αυτή εργάζονται τελευταία οι ιθύνοντες κρατικοί λειτουργοί, προκειμένου να επιτύχουν την κατασκευή ενός τέτοιου έργου. Μάλιστα, γίνεται έντονα λογος για εκμετάλλευση με αυτόν τον τρόπο της περιοχής του πρώην Αερολιμένα Αθηνών και των εγκαταστάσεών του. Ήδη έχει πραγματοποιηθεί πρόσκληση εκδήλωσης επενδυτικού ενδιαφέροντος για το σκοπό αυτό, στην οποία έχουν παρουσιάσει τις προτάσεις τους 16 σχήματα. Πρόκειται για μια μεγάλη επένδυση αφού υπολογίζεται ότι το κέντρο που θα κατασκευαστεί θα είναι δυναμικότητας 10.000-15.000

θέσεων. Θα αποτελείται δε από πολλές αίθουσες, οι οποίες θα είναι σε θέση να φιλοξενούν ταυτόχρονα μεγάλο, μεσαίου και μικρού αριθμού Συνέδρια. Επίσης, γίνεται λόγος και για κατασκευή στον ίδιο χώρο, εκθεσιακών εγκαταστάσεων. Ειδικά αυτό το τελευταίο είναι πολύ σημαντικό γιατί πέρα από τη διοργάνωση αυτοτελών κλαδικών εκθέσεων, πολύ συχνά παρατηρείται η παράπλευρη οργάνωση μικρού μεγέθους εκθέσεων που λειτουργούν μέσα στα πλαίσια ενός Συνεδρίου. Η εξέλιξη της πρότασης αυτής, η οποία θα πρέπει να σημειωθεί ότι αποτελεί χρόνιο αίτημα όλων όσων ασχολούνται με το Συνεδριακό Τουρισμό, παρακολουθείται με μεγάλο ενδιαφέρον, αφού αναμένεται να δώσει τεράστια ώθηση στην ανάπτυξη της ειδικής αυτής μορφής Τουρισμού στο Ν. Αττικής.

Ένα ακόμα στοιχείο που οδηγεί στη μέτρια κατάσταση της Αγοράς Συνεδριακού Τουρισμού στο Ν. Αττικής, είναι και αυτό του ανταγωνισμού. Είναι κοινά αποδεκτό ότι η Αθήνα «χάνει» πολλά Συνέδρια γιατί υπάρχουν άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις που προσφέρουν φθηνότερα «πακέτα» με πολύ καλύτερη και ποιοτικότερη Συνεδριακή υποδομή. Ενδεικτικά, μερικοί από τους μεγαλύτερους ανταγωνιστές της Αθήνας στο συγκεκριμένο κλάδο είναι η Μαδρίτη, η Βαρκελώνη, η Κωνσταντινούπολη, η Πορτογαλία, η Κύπρος και η Μάλτα, οι οποίες συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα μιας Μεσογειακής περιοχής (ήλιο-θάλασσα-τοπία μαγευτικά), με την άρτια υποδομή γενική (δρόμοι-αεροδρόμια-μέσα μαζικής μεταφοράς) αλλά και ειδική (μεγάλα Συνεδριακά Κέντρα με εγκαταστάσεις ειδικά σχεδιασμένες για το σκοπό

αυτό και πλήρως εξοπλισμένα με όλα τα σύγχρονα και αναγκαία «εργαλεία» όπως Υπολογιστές, Projectors κλπ). Είναι δε σημαντικό εδώ να τονισθεί ότι, ειδικά η Τουρκία τα τελευταία χρόνια κερδίζει διαρκώς έδαφος στην αγορά του Συνεδριακού Τουρισμού και είναι σε θέση να επιδείξει μεγάλη ανάπτυξη στον τομέα αυτό, γεγονός που μας πείθει ακόμα περισσότερο ότι αν εκμεταλλευτούμε σωστά τις ευκαιρίες που μας δίνονται, θα μπορέσουμε και εμείς να φθάσουμε σε πολύ ικανοποιητικότερα επίπεδα στον συγκεκριμένο κλάδο.

Μεγάλο ρόλο στην αρνητική εικόνας της Αθήνας στο εξωτερικό είναι και το κυκλοφοριακό σε συνδυασμό με τη μόλυνση της ατμόσφαιρας. Ειδικά το έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα της Πρωτεύουσας, είναι ανασταλτικός παράγοντας στην επιλογή της ως συνεδιακός προορισμός. Εδώ θα μπορούσε να πει κανείς ότι δεν υπάρχει μεγάλη Πρωτεύουσα στον κόσμο που να μην αντιμετωπίζει το πρόβλημα του κυκλοφοριακού, πολλές φορές μάλιστα σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι η Αθήνα. Σαφώς και το γεγονός αυτό είναι αδιαμφισβήτητο. Δεν παύει όμως το συγκεκριμένο πρόβλημα, σε συνδυασμό πάντοτε και με όλα τα υπόλοιπα να αποτελεί ένα εμπόδιο στην ανάπτυξη του Συνεδριακού και όχι μόνο, Τουρισμού στην Αθήνα. Βεβαίως, δε θα πρέπει να λησμονούμε ότι τα τελευταία έργα που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Αττικής, εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως το Μετρό και η Αττική Οδός, έδωσαν μια ανάσα στο μεγάλο κυκλοφοριακό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Πόλη. Επίσης, έργα όπως ο Προαστιακός

Σιδηρόδρομος και το Τράμ, βοήθησαν κατά πολύ την υπάρχουσα κατάσταση, η οποία ωστόσο επιδέχεται σίγουρα περαιτέρω βελτιώσεις.

Το πιο πάνω πρόβλημα, εντείνεται αν εξεταστεί παράλληλα με την κατάσταση και τη «συμπεριφορά» των μέσων μαζικής μεταφοράς, τόσο των δημοσίων (λεωφορεία, τρένα, μετρό, τρόλεϊ) όσο και των ιδιωτικών (ταξί). Είναι, δυστυχώς, γεγονός ότι ακόμα και σήμερα, υπάρχουν περιοχές της Αθήνας που είτε δεν εξυπηρετούνται από τα μέσα μαζικής μεταφοράς ή δε συνδέονται μεταξύ τους με κάποια γραμμή. Παρατηρείται συχνά το φαινόμενο για να πρέπει κανείς να κατευθυνθεί από μια περιοχή σε μια διπλανή της να πρέπει να περάσει οπωσδήποτε από το κέντρο της πόλης, να αλλάξει δύο τουλάχιστον μεταφορικά μέσα και τελικά να καταναλώσει πολύ χρόνο για μια σχετικά μικρή απόσταση. Η μετακίνηση λοιπόν με αυτά δυσχεραίνει πολύ. Από την άλλη μεριά, αν και κάτι τέτοιο δεν τιμά τη χώρα μας, η συμπεριφορά ορισμένων οδηγών ταξί έχει προκαλέσει πολλές φορές δυσμενή σχόλια στο εξωτερικό, που αμαυρώνουν την εικόνα της Πρωτεύουσας και δημιουργούν περαιτέρω προβλήματα στην ανάπτυξή της, όπως έχει επισημανθεί και από το έγκυρο διεθνές έντυπο Business Traveler. Θα πρέπει κατά συνέπεια να γίνει καλύτερος σχεδιασμός της κάλυψης της Αθήνας από τα μέσα μαζικής μεταφοράς, ώστε να μην παρατηρούνται κενά, να υπάρχει συχνή και καλή ανταπόκριση στους τερματικούς σταθμούς, να υπάρχει καλύτερη παιδεία, ώστε να καταφέρουμε να αλλάξουμε τη νοοτροπία των οδηγών και να τους ωθήσουμε σε σωστότερες συμπεριφορές και το

κυριότερο, να υπάρχουν μέσα που θα μπορούν να εξυπηρετούν άμεσα και μέχρι τον τελικό τους προορισμό τους επισκέπτες στη χώρα μας. Τέλος, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τον παράγοντα απεργία. Πολλές φορές παρατηρείται, ειδικά σε περιόδους αιχμής, οι υπάλληλοι του Εθνικού μας Αερομεταφορέα, να προβαίνουν σε απεργίες, που αποτελούν σαφώς τροχοπέδη στην ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού στη χώρα μας. Αυτές οι στάσεις εργασίας, με όλα τα συνακόλουθά τους (καθυστερήσεις πτήσεων και η γενικότερη κατάσταση του αεροδρομίου), δημιουργούν μια χαώδη κατάσταση, η οποία όχι μόνο έχει καταστρεπτικές συνέπειες για τον Τουρισμό γενικότερα, αλλά προκαλεί και μεγάλη δυσφήμιση για τη χώρα μας, με αποτέλεσμα να συμβάλλει στη συντήρηση μιας κακής εικόνας που παρουσιάζουμε στο εξωτερικό. Κανείς φυσικά δεν μπορεί να αρνηθεί στους εργαζομένους το δικαίωμα της απεργίας, παρ'όλα αυτά θα πρέπει το συγκεκριμένο μέτρο να χρησιμοποιείται με σύνεση από την πλευρά τους έτσι ώστε να είναι και αποτελεσματικό και όσο το δυνατό ανώδυνο τουλάχιστον για όσους επισκέπτονται τη χώρα μας από το εξωτερικό και μπορεί να γίνουν εύκολα η ζωντανή δυσφήμιση ή διαφήμιση αυτής, ανάλογα με το τι θα αντιμετωπίσουν κατά τη διαμονή τους εδώ.

Όλα τα παραπάνω, αποτελούν τους ενοχλητικούς εκείνους παράγοντες, που έχουν συμβάλλει στη διαμόρφωση της υπάρχουσας κατάστασης στον κλάδο του Συνεδριακού Τουρισμού. Αυτά είναι και τα σημεία που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε, έτσι ώστε να συρρικνωθούν ή ακόμα

και να εξαλειφθούν οι αρνητικές συνέπειες που απορρέουν από αυτά. Η αντιμετώπισή τους δε, θα πρέπει να είναι αποτελεσματική, αν θέλουμε να επιτύχουμε βελτίωση της κατάστασης στο Ν. Αττικής και τελικά, ώθηση για την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου στην περιοχή και στη χώρα γενικότερα. Στις παραγράφους που προηγήθηκαν, είδαμε ότι αρχίζουμε δειλά αλλά σταθερά να κινούμαστε με μια ανοδική εξελικτική πορεία, μέσα από δέσμη μέτρων που έχουν ως στόχο την ενίσχυση της υποδομής και την τόνωση της Συνεδριακής ζήτησης. Πρέπει όμως να κινηθούμε γρηγορότερα γιατί διαφορετικά δεν θα μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε την μεγάλη ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων.

5.3 Πλεονεκτήματα και προοπτικές ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στο Ν. Αττικής.

Μέχρι το σημείο αυτό, έχει γίνει μεγάλη αναφορά στα αρνητικά στοιχεία του Νομού Αττικής, τα οποία δυσχεραίνουν την διαμονή, μεταφορά κλπ. όσων επισκέπτονται τη χώρα μας για διάφορους λόγους, μεταξύ των οποίων και οι Συνεδριακοί. Ωστόσο, η περιοχή της Αθήνας παρουσιάζει εξαιρετικά πλεονεκτήματα που μπορεί να εκμεταλλευτεί στο έπακρο και να τα μετατρέψει σε πραγματικές ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης, ικανές να την εκτοξεύσουν σε μια από τις πρώτες θέσεις της διεθνούς κατάταξης.

Πρώτο μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα είναι η γεωγραφική θέση της πόλης. Η Αθήνα είναι θα έλεγε κανείς μια από τις πιο ευλογημένες πόλεις της Ελλάδας. Χτισμένη στο κέντρο μιας πεδιάδας, η μια πλευρά της οποίας βρέχεται από τα γαλανά νερά του Σαρωνικού, ενώ οι άλλες καλύπτονται από σειρά βουνών, συνδυάζει βουνό και θάλασσα. Αυτό την καθιστά έναν πολύ ελκυστικό Συνεδριακό προορισμό, υπό τον όρο ότι είναι εύκολος ο συνδυασμός των συνεδρίων με περιηγήσεις ή ακόμα και με κρουαζιέρες.

Συνεπακόλουθο της γεωγραφικής της τοποθεσίας είναι και οι πολύ καλές κλιματολογικές συνθήκες της Αθήνας. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το γεγονός ότι το καλοκαίρι στην Πρωτεύουσα ξεκινά δειλά-δειλά από τον Απρίλιο και τελειώνει με το τέλος του Οκτωβρίου. Ο ήλιος εμφανίζεται καυτός και ευχάριστος στον Αττικό ουρανό, για περισσότερο από μισό χρόνο, κάτι που προσελκύει ακόμα περισσότερο το ενδιαφέρον των Συνεδριακών κύκλων. Ακόμα όμως και τους πέντε μήνες που υπολείπονται, ο καιρός παραμένει καλός. Με μακρύ, λοιπόν, καλοκαίρι και με πολύ ήπιο χειμώνα, η Αθήνα δεν μπορεί παρά να αποτελεί τον ιδανικό συνεδριακό προορισμό για όλο το χρόνο.

Στο πιο πάνω συντελεί και η μακρά ιστορία της πόλης από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Αθήνα αριθμεί γύρω στα 5000 χρόνια από τη γέννηση της και είναι ίσως μια από τις πιο παλιές πόλεις που υπάρχουν ακόμα μέχρι τον αιώνα μας. Τα σημάδια αυτής της χιλιόχρονης πορείας είναι έκδηλα σε όλη την πόλη. Η Αθήνα

λοιπόν έχει να επιδείξει τόσο κτίσματα αρχαιολογικά, όπως ο Παρθενώνας, τα Προπύλαια, το Ερέχθειο, όσο και διάφορα άλλα ευρήματα που βρίσκονται διάσπαρτα στα Μουσεία της. Ο πολιτισμός της πόλης και η ιστορία της είναι τόσο σημαντικά που ακόμα και οι σταθμοί του Μετρό είναι μικρά μουσειακά αριστουργήματα. Τα παραπάνω λειτουργούν ως μαγνήτης όλων των φιλοπρόοδων και φιλομαθών επισκεπτών στη χώρα μας που λαχταρούν να περπατήσουν για λίγο κάτω από τη σκιά της Ακρόπολης, στους ίδιους δρόμους που περπάτησαν και μεγαλούργησαν οι μεγαλύτεροι φιλόσοφοι όλων των εποχών.

Ένα εξίσου σημαντικό πλεονέκτημα τόσο της Αθήνας όσο και της Ελλάδας γενικότερα είναι ο ίδιος ο Ελληνικός Λαός. Οι Έλληνες είναι παραδοσιακά φιλόξενος λαός γεγονός που σημαίνει ότι προσπαθούν πάντοτε να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις εκείνες που χρειάζονται για να περάσει ο κάθε επισκέπτης τους όσο καλύτερα γίνεται. Στα πλαίσια του γενικότερου αυτού κλίματος εντάσσεται και η προσπάθεια που κάνουν ώστε να μπορούν να επικοινωνούν άμεσα με τους επισκέπτες τους. Αυτό έχει οδηγήσει αναπόφευκτα στην πολυγλωσσότητα των Ελλήνων. Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα θετικά στοιχεία της χώρας μας, αφού παγκοσμίως οι Έλληνες είναι από τους ελάχιστους λαούς που γνωρίζουν και χειρίζονται αρκετά καλά περισσότερες από μια ξένες γλώσσες. Πρέπει εδώ να τονισθεί ότι, όλοι οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι Εταίροι μας υστερούν κατά πολύ στο συγκεκριμένο τομέα. Είναι άλλωστε αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι ένας επισκέπτης από το

εξωτερικό αισθάνεται πολύ πιο άνετα σε μια χώρα όταν μπορεί να επικοινωνήσει καλά, αφού αυτό τον βοηθά να λύσει προβλήματα και απορίες που μοιραία ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της διαμονής του σε αυτή.

6. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

6.1 Συνεισφορά στον κλάδο των τουριστικών υπηρεσιών.

Έχει ήδη επισημανθεί ο σημαντικός ρόλος του τουρισμού στην Ελλάδα και η ανάγκη ανάπτυξης όλων των μορφών του έτσι ώστε να εκμεταλλευτούμε όλα τα οφέλη που προκύπτουν από αυτόν. Ειδικότερα ο Συνεδριακός Τουρισμός, όπως προκύπτει και από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα, μπορεί να λειτουργήσει ευεργετικά για όλους τους εμπλεκόμενους στον κλάδο. Σε προηγούμενες παραγράφους έχουμε αναφέρει ότι ο Συνεδριακός Τουρισμός λειτουργεί συμπληρωματικά στον Γενικό Τουρισμό, αφού διαχέεται σε όλη την χρονική περίοδο του έτους και δεν παρουσιάζει υψηλό βαθμό εποχικότητας. Εδώ θα πρέπει να αναλύσουμε διεξοδικότερα την σημασία της προηγούμενης αυτής αναφοράς που μέχρι τώρα παρουσιάστηκε επιγραμματικά.

Η εποχικότητα είναι στοιχείο αρνητικό που έχει συνέπειες καταστροφικές για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του τουρισμού.

Πιο συγκεκριμένα, τα περισσότερα ξενοδοχεία, ενώ τους τρεις καλοκαιρινούς μήνες λειτουργούν με πληρότητα 100% τον υπόλοιπο χρόνο δεν παρουσιάζουν την ίδια εικόνα. Έτσι, για σημαντικό χρονικό διάστημα δεν αξιοποιούν στο έπακρο τη δυναμική τους με αποτέλεσμα να υφίστανται δραστική μείωση των κερδών τους και να οδηγούνται πολλές φορές σε μείωση του κόστους προκειμένου να επιβιώσουν. Φυσικό επακόλουθο είναι στην περίπτωση αυτή η μείωση του προσωπικού και κατά συνέπεια η δημιουργία ανέργων. Ως διορθωτική κίνηση αυτής της αρνητικής εξέλιξης, έρχεται ο Συνεδριακός Τουρισμός. Ο οποίος συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία μιας ξενοδοχειακής μονάδας, σε όρους τουλάχιστον πληρότητας, καθ'όλη τη διάρκεια του έτους.

Πέρα από την πληρότητα στα δωμάτια, η διεξαγωγή ενός συνεδρίου, ενισχύει κατά πολύ και τα υπόλοιπα τμήματα ενός ξενοδοχείου, όπως τα εστιατόρια και τα καφέ, τις αθλητικές εγκαταστάσεις κ.ο.κ. Είναι παρατηρημένο ότι κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου τα έσοδα αυτών των τμημάτων αυξάνονται κατά 40% τουλάχιστον. Μια τέτοια αύξηση δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητη και θα πρέπει να υπολογίζεται ως μια από τις πιο θετικές συνεισφορές της ανάπτυξης του Συνεδριακού Τουρισμού στον Ξενοδοχειακό Κλάδο. Εκτός αυτού, δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε και το γεγονός ότι, διεξαγωγή ενός συνεδρίου στον χώρο ενός ξενοδοχείου προάγει τοπικά και το κοινωνικό πρόσωπο της συγκεκριμένης ξενοδοχειακής επιχείρησης.

Οφέλη από τον Συνεδριακό Τουρισμό δεν αποκομίζουν μόνον τα Ξενοδοχεία, αλλά και άλλοι κλάδοι της οικονομικής δραστηριότητας, όπως τα εστιατόρια και οι λοιπές επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες διασκέδασης, αφού και αυτές ταλανίζονται από την εποχικότητα του Γενικού Τουρισμού. Η διεξαγωγή ενός Συνεδρίου στην περιοχή, έρχεται να τονώσει σημαντικά την κίνηση σε αυτά τα καταστήματα και βελτιώνει πολύ το μερίδιό τους στην αγορά.

6.2 Συνεισφορά στην Ελληνική Οικονομία.

Η ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού, πέρα από τις θετικές επιδράσεις που μπορεί να έχει στον κλάδο των τουριστικών υπηρεσιών, έχει θα έλεγε κανείς αλυσιδωτές επιδράσεις και στην Οικονομία γενικότερα.

Σημαντική είναι η συμβολή του στην αντιμετώπιση της ανεργίας, η οποία προκαλείται από το φαινόμενο της εποχικότητας του Γενικού Τουρισμού. Η ομαλή διεξαγωγή ενός συνεδρίου απαιτεί την απασχόληση σημαντικού αριθμού προσωπικού. Αυτό λειτουργεί ως τονωτικό στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα κατά τις περιόδους που ο γενικός τουρισμός παρουσιάζει ύφεση. Πέρα όμως από την απασχόληση των ατόμων που εξειδικεύονται στα τουριστικά επαγγέλματα, ζήτηση αυξάνεται κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου και για άλλου είδους ειδικότητες που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα μόνο με τον τουρισμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του πιο πάνω είναι οι μεταφραστές. Ειδικά στα διεθνή συνέδρια, η

παρουσία τους και η συμβολή τους στο χώρο καθίσταται απαραίτητη και είναι και εξαιρετικά σημαντική. Στους μεταφραστές προστίθενται και στρατιές άλλων ειδικοτήτων όλων των ειδών όπως, τεχνικοί, ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών, γραμματείς, μεταφορείς κλπ. Είναι λοιπόν σαφές ότι η ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού προσφέρει νέες θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας έτσι δυναμικά στην μείωση ενός από τα μεγαλύτερα προβλήματα της σύγχρονης εποχής, την Ανεργία.

Η Οικονομία γενικότερα ωφελείται από τον Συνεδριακό Τουρισμό και σε ένα ακόμα επίπεδο. Αυτό των Επενδύσεων. Η αύξηση της ζήτησης για εξειδικευμένους συνεδριακούς χώρους δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε αύξηση των επενδύσεων σε έργα υποδομής είτε με ιδιωτική ή με κρατική πρωτοβουλία. Το φαινόμενο αυτό το ζούμε καθημερινά στη χώρα μας, ειδικά με την προοπτική των Ολυμπιακών Αγώνων. Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες προχωρούν στην δόμηση νέων τμημάτων κατά την ανακαίνισή τους, έτσι ώστε να είναι σε θέση να φιλοξενήσουν συνέδρια που αναμένεται να πραγματοποιηθούν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της Ολυμπιάδα. Επίσης, επενδύσεις σχεδιάζονται και από την πλευρά του Κράτους, με κυριότερο παράδειγμα όλων την κατασκευή στην Αττική του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου. Δεδομένου ότι οι Ελληνικές Επιχειρήσεις είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος τους μικρές οικονομικές μονάδες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί όλο αυτό το επενδυτικό έργο, συνάπτουν συμφωνίες με μεγαλύτερες επιχειρήσεις του εξωτερικού. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικό αφού αυξάνει την

εισροή ξένων κεφαλαίων στην Ελληνική Οικονομία, τα οποία μάλιστα δαπανούνται για την δημιουργία και τη βελτιστοποίηση της υποδομής. Το αποτέλεσμα είναι, η χώρα να γίνεται όλο και πιο ελκυστική, προσελκύοντας έτσι και νέους ξένους επενδυτές. Αυτός ο διαρκής κύκλος δίνει τεράστια ώθηση στην οικονομία γενικότερα, καθώς αυξάνονται συνεχώς τα εισερχόμενα κεφάλαια. Όσο αυξάνονται οι επενδύσεις, τόσο περισσότεροι επενδυτές προσελκύονται στην χώρα και έτσι οδηγούμαστε σε οικονομική ευμάρεια και σαφή άνοδο του βιοτικού επιπέδου.

Συνεπώς, είναι ευκρινέστατο ότι τα οφέλη που μπορούμε να αποκομίσουμε από το Συνεδριακό Τουρισμό είναι τεράστιας σημασίας τόσο σε επίπεδο κλάδου όσο και σε επίπεδο της γενικότερης οικονομίας. Αυτό καθιστά την ανάπτυξή του μείζονος σημασίας.

7. ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

7.1 Μητροπολιτικό Συνεδριακό Κέντρο στο Ελληνικό

Ένα σημαντικό κενό στην εγχώρια τουριστική αγορά αναμένεται να καλύψει το Μητροπολιτικό Συνεδριακό Κέντρο στο Ελληνικό. Οι οραματιστές του έργου έχουν εναποθέσει πολλές ελπίδες στη δημιουργία του συνεδριακού αυτού χώρου, καθώς εκτιμούν ότι η Ελλάδα με αυτή την κατασκευή θα μπορέσει να κερδίσει λίγο από το χαμένο έδαφος στην Ευρωπαϊκή «πίτα» του συνεδριακού

τουρισμού. Πολλά είναι επίσης τα οφέλη που υπολογίζεται ότι θα αποκομίσει η Αθήνα, η οποία αποτελεί τη μόνη Ευρωπαϊκή πόλη χωρίς «αξιοπρεπή» συνεδριακή υποδομή.

Το Συνεδριακό Κέντρο της Αθήνας θα αναπτυχθεί στην περιοχή των εγκαταστάσεων του πρώην Ανατολικού Αερολιμένα Αθηνών και θα καταλαμβάνει έκταση 170 στρεμμάτων. Ο συγκεκριμένος μάλιστα χώρος θα αποτελέσει τμήμα του ευρύτερου Μητροπολιτικού Πάρκου που θα αναπτυχθεί στην περιοχή και το οποίο προβλέπεται ότι θα συνδεθεί με το δίκτυο του Αττικό Μετρό.

7.2 Τι θα περιλαμβάνει το Κέντρο

Με βάση τα πρώτα σχέδια, το Συνεδριακό Κέντρο αναμένεται να περιλαμβάνει, εκτός από συνεδριακούς και εκθεσιακούς χώρους, εμπορικά καταστήματα, αθλητικές εγκαταστάσεις και κτίρια για τις ανάγκες πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ο αρχικός στόχος ως προς χωρητικότητα της κύριας αίθουσας είναι να μπορεί να εξυπηρετήσει 3000 με 5000 άτομα. Στις ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις του χώρου περιλαμβάνονται επίσης και κτίρια υψηλής αισθητικής και αρχιτεκτονικής αξίας, που έχουν την υπογραφή του γνωστού αρχιτέκτονα Eero Saarinen, και τα οποία η πρόθεση είναι να διατηρηθούν και στο υπό ανάπτυξη έργο.

Το Κέντρο θα αναπτυχθεί συγκεκριμένα στο κομμάτι όπου βρίσκονται οι χώροι αφίξεων και αναχωρήσεων επιβατών και τα κτίρια των τελωνειακών γραφείων του παλιού αεροδρομίου, καλύπτοντας μια έκταση 51000

τετραγωνικών μέτρων. Για τους χώρους στάθμευσης των επιβατών οι ήδη υπάρχουσες υποδομές μπορούν να καλύψουν περί τις 900 θέσεις parking.

7.3 Συμβολή στο συνεδριακό τουρισμό

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα για το υπό διαμόρφωση έργο στην περιοχή του πρώην Ανατολικού Αεροδρομίου θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής :

- Καλή τοποθεσία. Βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το αεροδρόμιο της Αθήνας και πολύ κοντά στο λιμάνι του Πειραιά.
- Σημαντικό τοπικό οδικό δίκτυο και μελλοντική επέκταση του Μετρό, που θα επιτρέψει την ευκολία πρόσβασης.
- Ύπαρξη πολλών ξενοδοχείων στην ευρύτερη περιοχή
- Δυνατότητα επιχορήγησης της επένδυσης.

7.4 Ίδρυση Γραφείου Συνεδρίων, Εκθέσεων και Επισκεπτών Αθηνών

Υπογράφηκε το καταστατικό ίδρυσης του Γραφείου Συνεδρίων, Εκθέσεων και επισκεπτών Αθηνών με την ξένη ονομασία Athens Convention, Exhibitions and Visitors Bureau και με τον διακριτικό τίτλο AthensCVB. Σκοπός του Athens CVB είναι να προωθήσει στην Ελλάδα και το εξωτερικό και να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της συνεδριακής και εκθεσιακής αγοράς, της αγοράς

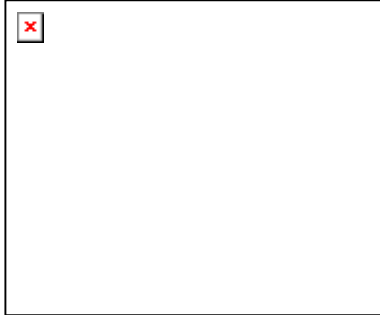
των ταξιδιών κινήτρων (incentives) και γενικότερα την τουριστική αγορά της Αθήνας και της ευρύτερης περιοχής της Περιφέρειας Αττικής και κατά συνέπεια τις επιχειρήσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με τον τομέα του τουρισμού, των συνεδρίων, των εκθέσεων και των ταξιδιών κινήτρων.

Το Athens CVB, έρχεται να καλύψει μία εδώ και χρόνια διαπιστωμένη ανάγκη αφού η Αθήνα αποτελούσε την μόνη πρωτεύουσα, που δεν είχε αντίστοιχο φορέα για την ανάπτυξη του συνεδριακού και εκθεσιακού τουρισμού. Στόχος, μεταξύ άλλων, είναι να αναπτύσσει δράσεις ώστε να εξυπηρετεί και να προωθεί τον προορισμό σε κάθε είδους επισκέπτη – τουρίστα, έτσι ώστε άμεσα και έμμεσα να δημιουργείται ζήτηση για τις κύριες αλλά και τις συμπληρωματικές υπηρεσίες των θεματικών αυτών μορφών τουρισμού, με απώτερο στόχο την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της τοπικής και περιφερειακής κοινωνίας.

Το Athens CVB, είναι ανοικτό σε νέους εταίρους μεταξύ των φορέων που ενδιαφέρονται να προωθήσουν την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της Αττικής. Στα προγράμματα προβολής που θα υλοποιήσει μπορεί και πρέπει να ενταχθεί κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση.

Επίσης σκοπός του Athens CVB, είναι η μελέτη των προβλημάτων με στόχο το σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών μεθόδων και δράσεων για την ανάπτυξη της συνεδριακής αγοράς και των εκθέσεων γενικότερα. Ταυτόχρονα το Athens CVB θα ασχοληθεί με την επεξεργασία και προώθηση προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς για νομοθετικές και λοιπές ρυθμίσεις και για μέτρα τουριστικής ανάπτυξης του προορισμού.

7.5 Το Νέο Σύγχρονο Εκθεσιακό Κέντρο της Αθήνας

Η Αθήνα απέκτησε εκθεσιακό κέντρο. Ένα εκθεσιακό κέντρο σύγχρονο, με επιβλητική αρχιτεκτονική σχεδίαση, με όλες τις ανέσεις και την παροχή εκείνων των υπηρεσιών που απαιτούν οι μοντέρνες εκθέσεις και εκδηλώσεις. Το EXPO ATHENS, σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από την αρχή και με κάθε λεπτομέρεια για εκθεσιακή χρήση, είναι το μεγαλύτερο και πλέον σύγχρονο εκθεσιακό κέντρο της Αθήνας, με εκθεσιακούς χώρους 32.500 τ.μ., πρωτόγνωρες για τα δεδομένα της αγοράς υπηρεσίες, εύκολη πρόσβαση, μεγάλους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων 50.000 τ.μ. Το EXPO ATHENS σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τα εκθεσιακά δεδομένα τόσο του Νομού Αττικής, όσο της χώρας και της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων και της Μεσογείου. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του κέντρου περιλαμβάνουν, πέντε λειτουργικές και σύγχρονες αίθουσες οι οποίες αναπτύσσονται σε δύο επίπεδα, μία αίθουσα υποδοχής με πληθώρα προσφερομένων υπηρεσιών. Κάθε αίθουσα διαθέτει πλήρη κλιματισμό και εξαερισμό, πολλές πόρτες μεγάλου μεγέθους, για την άνετη και γρήγορη φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων και εκθεμάτων. Οι αίθουσες μπορούν εύκολα να διαμορφωθούν για οποιαδήποτε χρήση (εκθέσεις, συνέδρια,

εκδηλώσεις), και κατά τη διάρκεια εκθέσεων λειτουργεί μόνιμο cafe-bar σε κάθε μία από αυτές. Τα ύψη των αιθουσών φτάνουν μέχρι και τα 6,5 μέτρα και υπάρχει η δυνατότητα παροχής νερού και πεπιεσμένου αέρα. Το σύστημα φωτισμού επιτρέπει την αποκοπή παροχής σε ένα ή περισσότερα εκθετήρια / περίπτερα αν αυτό απαιτείται από τον εκθέτη. Η επιβλητική αίθουσα υποδοχής, με μεγάλους και λειτουργικούς χώρους, περιλαμβάνει μόνιμες εγκαταστάσεις και υποδομές, όπως reception, γραφεία διοργανωτών, ταξιδιωτικό γραφείο, Business Centre, Γραφείο Τύπου, βεσιτάριο, Κέντρο Τεχνικής Εξυπηρέτησης, Ιατρείο, ATM, Wireless LAN υπηρεσία και ένα μεγάλο πολυτελές εστιατόριο. Η επικοινωνία μεταξύ των δύο επιπέδων γίνεται άνετα και εύκολα, τόσο με σκάλες όσο και με ανελκυστήρες, και για τη μετακίνηση και διευκόλυνση των ατόμων με ειδικές ανάγκες κατασκευάστηκαν ράμπες και ασανσέρ σε όλα τα επίπεδα καθώς επίσης και τουαλέτες ειδικά κατασκευασμένες για το σκοπό αυτό. Το EXPO ATHENS βρίσκεται σε κομβικό σημείο, επί της Αττικής Οδού, της νέας κεντρικής οδικής αρτηρίας της Αθήνας. Η έξοδος 14 Γέρακας-Ανθούσα, με κατεύθυνση προς Μαρκόπουλο, οδηγεί ακριβώς στην είσοδο του κέντρου ενώ η έξοδος 15, η οποία συναντά τη Λεωφόρο Μεσογείων, οδηγεί στο κέντρο μέσω της Λεωφόρου Ανθούσας. Το διεθνές αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος απέχει μόλις λίγα χλμ., ενώ από το καλοκαίρι του 2004, σταθμός του νέου προαστιακού σιδηρόδρομου της Αθήνας που κατασκευάζεται κοντά στο κέντρο, θα το συνδέει με το μετρό της Αθήνας. Με τόσο εύκολη πρόσβαση και ευρύχωρο parking 50.000 τ.μ., το κέντρο αποτελεί τον ιδανικό προορισμό για τους επισκέπτες όλων των εκθέσεων και

εκδηλώσεων.

Το EXPO ATHENS προσφέρει στους διοργανωτές εκθέσεων, εκδηλώσεων και συνεδρίων, ένα πλήρες φάσμα ολοκληρωμένων υπηρεσιών καλύπτοντας τις ανάγκες και των πιο απαιτητικών εκδηλώσεων. Όλες οι τεχνικές φύσεως ανάγκες μιας εκδήλωσης - δομή περιπτέρων, διαμόρφωση αιθουσών για εκδηλώσεις και συνέδρια, κατασκευή σκηνικών, οπτικοακουστικός εξοπλισμός, ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, καθαριότητα, ασφάλεια, εργασίες δημιουργικού και εκτυπώσεων, ενοικίαση φυτών, μεταφορές, προσωρινό προσωπικό, υπηρεσίες γραμματείας - καλύπτονται από την EXPOWORK, την τεχνική εταιρία του κέντρου, η οποία λειτουργεί μέσα σε αυτό.

7.6 Οδός Κασσάνδρας

Γεννήθηκε ένας εντυπωσιακός χώρος.

Στο ξημέρωμα του 21ου αιώνα, στην καρδιά του διαρκώς ανανεωμένου ιστορικού κέντρου της Αθήνας στη συμβολή των οδών Κασσάνδρας και Καστοριάς, ένας εντυπωσιακός νέος χώρος Συνεδρίων, Meetings, Δεξιώσεων, του επιχειρηματία κ. Αλέξανδρου Πουλημένου γεννήθηκε για να φιλοξενήσει τις πιο σημαντικές,

πολιτιστικές, επαγγελματικές και κοινωνικές εκδηλώσεις. Το παλιό εργοστάσιο μεταμορφώθηκε υπό την επίβλεψη του αρχιτεκτονικού γραφείου του κ. Μιχ. Σπαρτιώτη, σε έναν επιβλητικό και ταυτόχρονα ζεστό και φιλόξενο χώρο. Ο σεβασμός στις διαχρονικές αρχιτεκτονικές αξίες και ο αρμονικός συνδυασμός παλιών και σύγχρονων δομικών υλικών όπως η πέτρα, το ξύλο και το μέταλλο, ήταν ο καθοριστικός παράγοντας αυτής της μεταμόρφωσης. Με πλήρη υποδομή για εταιρικές και κοινωνικές εκδηλώσεις και προσεγγμένος σε κάθε λεπτομέρεια, η Οδός Κασσάνδρας είναι ένας χώρος έτοιμος να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες. Διαθέτει αίθουσα 280 τ.μ. Μπορεί να φιλοξενήσει, ανάλογα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις κάθε εκδήλωσης τον παρακάτω αριθμό ατόμων :

U Shape: 90 άτομα, Classroom: 190 άτομα, Theatre: 260 άτομα, Cocktail: 380 άτομα, Banquet: 250 άτομα.

7.7 Olympia Conference and Seminar Hall

Βρίσκεται στα νότια προάστια πολύ κοντά στην λεωφόρο Βουλιαγμένης και στο σταθμό του μετρό στην Δάφνη. Προεκτείνεται σε 700τ.μ. και αποτελεί ένα καταπληκτικό συνεδριακό κέντρο με ανεπτυγμένα χαρακτηριστικά και εκλεπτυσμένο στυλ. Φιλοξενεί επαγγελματικές συγκεντρώσεις, επιστημονικές παρουσιάσεις και συνέδρια. Σχεδιασμένο εξαιρετικά προσφέρει τα τελευταίας

τεχνολογίας οπτικοακουστικά μέσα : επαγγελματικό ακουστικό ήχο, panel 2
μεγαφώνων με ακουστικά, μικρόφωνα, ασύρματο μικρόφωνο, ηλεκτρική οθόνη,
ειδικό φωτισμό, διπλής εγγραφής στερεοφωνικό, προβολέα κ.α.

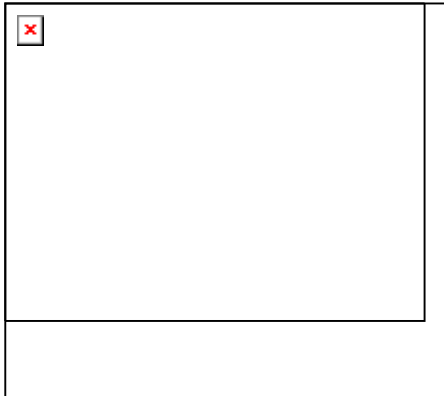
8 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ

8.1 Ξενοδοχείο Divani Apollon Palace

Νεόχτιστο Συνεδριακό Κέντρο

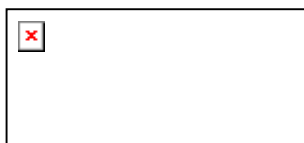
Το Divani Apollon Palace αποτελεί πλέον επίσημο μέλος του διεθνή οργανισμού "Leading Hotels of the World" και συνώνυμο προνομιακών εγκαταστάσεων, άριστων υπηρεσιών και έξοχης ποιότητας. Η καταπληκτική του τοποθεσία, μπροστά στη θάλασσα, στην μαγευτική περιοχή της Αθηναϊκής Ριβιέρας, τη Βουλιαγμένη, συμβάλει στη μοναδικότητά του. Σε

απόσταση μόλις 19 χλμ από τον Διεθνή Αερολιμένα και 25 λεπτών από το κέντρο της πόλης, το Divani Arrollon Palace αποτελεί την ιδανική επιλογή, για τον επισκέπτη, που αναζητά τον τέλειο συνδυασμό της φυσικής ομορφιάς και του επαγγελματικού

περιβάλλοντος. Διαθέτει 286 άρτια εξοπλισμένα δωμάτια όλα με θεά το Σαρωνικό συμπεριλαμβανομένων 39 Executive rooms, 6 εκπληκτικών σουιτών και μιας πολυτελέστατης προεδρικής σουίτας. Ο συνδυασμός των λιτών γήινων χρωμάτων απεικονίζουν την τελευταία λέξη Ιταλικού "Design" μαζί με τα έπιπλα από ξύλο καρυδιάς προσφέρουν μια μοναδική ατμόσφαιρα Το Divani Arrollon Palace είναι η ιδανική βάση για όποιον επιθυμεί να εξερευνήσει την Αθήνα για επαγγελματικούς λόγους ή για ξεκούραση. Το νεόχτιστο συνεδριακό κέντρο "Αριστοτέλης Διβάνης", διακοσμημένο με έργα που έχουν φιλοτεχνήσει επώνυμοι καλλιτέχνες, ξεπερνά τα 900 τ.μ., διαθέτοντας φυσικό φωτισμό και προνομιακό ύψος 5 μ., και βεράντα κατάλληλη για εξωτερικές δραστηριότητες, όπως δεξιώσεις, διαλείμματα καφέ, γεύμα, δείπνο κ.τ.λ. Η αίθουσα μπορεί να διασπαστεί σε 6 μικρότερες αίθουσες, προσφέροντας πλήρη ηχομόνωση.

Οι επιπλέον αίθουσες όπως "Αφροδίτη, Αθηνά, Ποσειδών, Πλάτων & Κλεονίκη " καθώς και αρκετοί προσυνεδριακοί χώροι προσφέρουν

ευελιξία σχεδιασμού χώρου για τα πιο απαιτητικά και πολύπλοκα συνέδρια. Η συνολική συνεδριακή επιφάνεια του ξενοδοχείου ανέρχεται πλέον στα 2.500 τ.μ. και οι αίθουσες με τις δυνατότητες διαχωρισμών των ανέρχονται στις 22 καθιστώντας έτσι το Divani Apollon Palace την πιο ευέλικτη μονάδα στην Αθήνα. Οι συνεδριακοί χώροι του Divani Caravel είναι ιδανικοί για κάθε είδους συναντήσεις. Το ξενοδοχείο προσφέρει 4000τ.μ. χώρων συναντήσεως και φιλοξενεί απο 10 μέχρι 2000 άτομα. Όλοι οι χώροι είναι πλήρως εξοπλισμένοι με αυτόνομο φωτισμό, ηχομόνωση και με τελευταίας τεχνολογίας οπτικοακουστικά μέσα. Το Divani Caravel έχει 15 πλήρως εξοπλισμένους χώρους οι περισσότεροι με φυσικό φωτισμό. Η 600τ.μ. αίθουσα Olympria μια απο τις μεγαλύτερες της πόλης φιλοξενεί μέχρι 1500 άτομα και δίνει μια μεγαλύτερη διάσταση στα συνέδρια και τις εκθέσεις. Η αίθουσα μπορεί επίσης να χωριστεί σε δύο απολύτως αυτόνομες αίθουσες με τέλεια ηχομόνωση. Το ξενοδοχείο προσφέρει δυο πιο ευρύχωρες αίθουσες την Macedonia η οποία έχει την δυνατότητα να χωριστεί σε 7 ξεχωριστούς συνεδριακούς χώρους και την αίθουσα Illisos που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δείπνα ή συναντήσεις. Εναλλακτικά οι αίθουσες Aristotelis I, II, III είναι τέλειες για υψηλού επιπέδου μικρά συνέδρια. Τέλος οι αίθουσες Horizon και Athens view έχουν θέα τον Λυκαβητό και την Ακρόπολη.

8.2 King George II

Η αναγέννηση ενός ιστορικού ξενοδοχείου

Η Grecotel σφραγίζει το 2004, χρονιά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, με τον πιο θριαμβευτικό τρόπο, καθώς το ιστορικό ξενοδοχείο KING GEORGE II στην πλατεία Συντάγματος ανοίγει ξανά τις πύλες του την 31^η Μαΐου. Στην καρδιά της Αθήνας το KING GEORGE II ανανεωμένο εκ βάθρων επαναλειτούργει ως ένα από τα Leading Hotels of the World. Μετά από 15 χρόνια σιωπής το ιστορικό ξενοδοχείο που μετρά 150 χρόνια εντυπωσιακού βίου αρχικά ως Μέγαρο κι αργότερα ως σημείο συνάντησης της αυλής του Γεωργίου Β΄ λειτουργεί με τη σφραγίδα της Grecotel, της μεγαλύτερης ξενοδοχειακής αλυσίδας της χώρας, επένδυση το ύψος της οποίας αγγίζει τα 30 εκατ. ευρώ. Το κτίριο ανήκει στην Eurobank του Ομίλου Λάτση από την οποία η Grecotel το έχει εκμισθώσει για 40 χρόνια. Το KING GEORGE II σχεδιάστηκε ως ένα αθηναϊκό αστικό μέγαρο των αρχών του 20^{ου} αιώνα με πλήρη ανάπλαση της όψης του με μάρμαρα Διονύσου, πέτρα και σφυρήλατο σίδηρο. Εντυπωσιακά του χαρακτηριστικά η βασιλική σουίτα που καταλαμβάνει ολόκληρο τον 9^ο όροφο. Διαθέτει ιδιωτική πισίνα που υπερχειλίζει στην Ακρόπολη καθιστώντας την μοναδική στην Ευρώπη. Το ιστορικό εστιατόριο Tudor Hall σχεδιασμένο από διεθνείς αρχιτεκτονικούς οίκους ως ένας από τους πιο μεγαλοπρεπείς χώρους του ξενοδοχείου. Σημειώνεται ότι τα μενού φέρουν τη σφραγίδα του πιο διάσημου Ευρωπαίου σεφ Alain Ducasse. Οι σουίτες και τα δωμάτια του ξενοδοχείου έχουν όλα διαφορετική

ατμόσφαιρα και είναι διακοσμημένα ώστε το καθένα να διαθέτει ξεχωριστή προσωπικότητα. Έχουν χρησιμοποιηθεί τα πιο πολυτελή υλικά, σπάνια χειροποίητα έπιπλα, πανάκριβα υφάσματα και υπερσύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό (Plasma T.V. Bang & Olufsen, business facilities). Τα lobby εκπέμπουν ήρεμη και διακριτική μεγαλοπρέπεια. Είναι επενδεδυμένα με γαλλική πέτρα και περίτεχνα γύψινα. Στα δάπεδα βρίσκονται 'τάπητες' φτιαγμένοι από σπάνια μάρμαρα. Οι χώροι εκδηλώσεων έχουν θέα στην πλατεία Συντάγματος και εντυπωσιάζουν με το μέγεθος και την πολυτέλεια που τους διακρίνει. Μπορούν να φιλοξενήσουν δεξιώσεις ή συνέδρια έως και 600 ατόμων. Αποκλειστικά για τη χρήση των ενοίκων του ξενοδοχείου πολυτελής χώρος αναζωογόνησης με θερμαινόμενη πισίνα, σάουνα, χαμάμ, Jacuzzi και Cybex γυμναστήριο.

8.3 Astir Palace Vouliagmeni

Το Astir Palace ανήκει στην κατηγορία de luxe 5 αστέρων και είναι ανοιχτό ολόκληρο τον χρόνο. Βρίσκεται σε μια πανέμορφη περιοχή δίπλα στην θάλασσα. Στο Astir Palace ανήκουν 3 ξενοδοχεία (Arion, Nafsika και Afrodite) με 526 πολυτελή και ευρύχωρα δωμάτια συμπεριλαμβανόμενες 42 σουίτες και 76 ξεχωριστά bungalows. Υπάρχουν επίσης αρκετά bars και εστιατόρια καθώς και πολλές δραστηριότητες. Είναι εξοπλισμένο με οπτικοακουσικά μέσα όπως αίθουσες με video, πρόσβαση στο internet, κομπιούτερ και κινητή τηλεφωνία.

8.4 Metropolitan Hotel

Ανήκει στην κατηγορία de luxe 5 αστέρων και είναι πλήρως ανακαινισμένο. Βρίσκεται στην παραθαλάσσια περιοχή της Αθήνας 5 χιλιόμετρα απόσταση από το λιμάνι του Πειραιά και πολύ κοντά στο κέντρο της Αθήνας. Διαθέτει 361 δωμάτια περιλαμβάνοντας ευρύχωρες σουίτες και αρκετά εστιατόρια και bars. Επίσης υπάρχει γυμναστήριο, πισίνα, γήπεδο τέννις κ.α. Ο οπτικοακουστικός εξοπλισμός αποτελείται από πίνακες, οθόνες, μικρόφωνα, προβολείς, φωτοτυπικό μηχάνημα και σύστημα αυτόματης μετάφρασης.

8.5 Esperia Palace Hotel

Ανήκει στην κατηγορία 4 αστέρων και βρίσκεται στην καρδιά της Αθήνας 300 μέτρα από την πλατεία συντάγματος. Είναι ιδανικό γιατί βρίσκεται 20 λεπτά από την Ακρόπολη και την Πλάκα, 10 λεπτά από το Ζάππειο και τον Εθνικό κήπο και τέλος 20 λεπτά απόσταση από τα Αρχαιολογικά μνημεία και μουσεία.

Κάθε ένα από τα άνετα εξοπλισμένα δωμάτια διαθέτει κλιματισμό και προσφέρει δορυφορική τηλεόραση, παράθυρα με ηχομόνωση και mini bar. Τα περισσότερα δωμάτια διαθέτουν τηλέφωνο για πρόσβαση στο internet. Υπάρχει πλήρης οπτικοακουστικός εξοπλισμός, οθόνες, τηλέφωνα, τηλεοράσεις, video και πολλές άλλες δυνατότητες.

8.6 Park Hotel

Ανήκει στην κατηγορία de luxe 5 αστέρων και είναι ανακαινισμένο. Βρίσκεται κοντά στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, σε όλα τα μαγαζιά και πολύ κοντά στην Ακρόπολη.

Διαθέτει 136 δωμάτια και 10 σουίτες που βλέπουν στο Πεδίον του Άρεως ή στην Ακρόπολη και τον Λυκαβητό. Όλα τα δωμάτια είναι πλήρως εξοπλισμένα και υπάρχουν πολλά εστιατόρια και bars. Ο οπτικοακουστικός εξοπλισμός περιλαμβάνει οθόνες, μικρόφωνα, προβολείς, video κ.α.

8.7 Royal Olympic Hotel

Βρίσκεται σε μια από τις καλύτερες τοποθεσίες της Αθήνας σε απόσταση αναπνοής από την Ακρόπολη και την Πλάκα και πολύ κοντά στο Ολυμπιακό Στάδιο. Διαθέτει 300 δωμάτια και σουίτες όλα πλήρως εξοπλισμένα. Υπάρχουν επίσης το Olympic bar και το Royal Restaurant. Ο οπτικοακουστικός εξοπλισμός περιλαμβάνει οθόνες, ασύρματα μικρόφωνα, προβολείς κ.α.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την πορεία της όλης μελέτης διαφαίνεται ότι ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα γενικά αλλά και στην Αθήνα ειδικότερα δεν είναι τόσο ανεπτυγμένος όσο θα μπορούσε να είναι. Στην πραγματικότητα η ελληνική Αγορά του συγκεκριμένου κλάδου θεωρείται παρθένα σε σχέση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Αγορές. Δυστυχώς, όσες προσπάθειες έχουν γίνει προς το παρόν προκειμένου να οδηγηθούμε σε άνθηση, έχουν ως αφετηρία κυρίως τον ιδιωτικό τομέα.

Μάλιστα, συχνά φαίνεται να υπάρχει μια διαμάχη μεταξύ ιδιωτών και κράτους που έχει ως βασικό λόγο την οκνηρία και την αδιαφορία που επιδεικνύει το τελευταίο σε ότι έχει να κάνει με την ανάπτυξη του Συνεδριακού Τουρισμού στην Ελλάδα (έλλειψη γενικής υποδομή, καθυστερήσεις στην κατασκευή του Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου κλπ.)

Οι δαιδαλώδεις διάδρομοι της γραφειοκρατίας λειτουργούν ανασταλτικά σε όλες τις πιθανές προτάσεις στρατηγικού σχεδιασμού. Σημαντικό είναι το κράτος να καταφέρει να υπερπηδήσει αυτό το εμπόδιο έτσι ώστε να μπορέσει να δράσει άμεσα και να εκμεταλλευτεί τη δυναμική της Ελληνικής Αγοράς και τις προοπτικές που μας ανοίγονται. Και αυτό θα πρέπει να γίνει ταχύτατα γιατί ο χρόνος τρέχει.

Από την άλλη μεριά θα πρέπει να αναλογιστούμε ιδιαίτερα το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης που βιώνουμε όλοι στον πλανήτη σήμερα. Δεδομένου ότι πλέον τα σύνορα έχουν σχεδόν καταργηθεί και υπάρχει ελεύθερη διακίνηση ιδεών, αγαθών, υπηρεσιών, ανθρώπων, τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, τα πράγματα δυσκολεύουν σε όλους τους τομείς. Ένα κράτος για να ισχυροποιηθεί και να μπορέσει να αναδειχθεί σε ηγετική θέση, θα πρέπει να γίνει ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Είναι λοιπόν εξαιρετικής σημασίας να σχεδιάζει κατάλληλες στρατηγικές που θα προωθούν όλους τους κλάδους και να δημιουργεί κίνητρα και ευκαιρίες έτσι ώστε να δίνει ώθηση στη ζήτηση των προϊόντων του και των υπηρεσιών που προσφέρει. Στα πλαίσια αυτής της αντίληψης εντάσσεται και η υπηρεσία

του Συνεδριακού Τουρισμού, που αν και βρίσκεται ακόμα στα σπάργανα στη χώρα μας, εντούτοις μπορεί και πρέπει να αναπτυχθεί στο έπακρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα : Εξελίξεις, Προβλήματα, Δυνατότητες και Πολιτική», Έρευνα ΙΤΕΠ, Λ. Αθανασίου
2. «Αθήνα», Οκτώβριος 1997, περιοδικό «Συνέδριο»
3. «Μητροπολιτικό Συνεδριακό Κέντρο στο Ελληνικό», 2003, περιοδικό «Υποδομή»
4. «Η Ολυμπιακή ευκαιρία του συνεδριακού τουρισμού», Απρίλιος 2002, περιοδικό «Υποδομή»
5. «Νεόχτιστο συνεδριακό κέντρο - Divani Apollon Palace», 2004, περιοδικό «Συνέδριο»
6. «Γραφείο συνεδρίων, εκθέσεων & επισκεπτών Αθηνών», Αύγουστος 2003, περιοδικό «Συνέδριο»
7. «Καθυστερεί το συνεδριακό κέντρο στο Ελληνικό», Ιανουάριος 2004, περιοδικό «Business»
8. «Συναγωνισμός Επενδύσεων για Συνεδριακά Κέντρα», Δεκέμβριος 2003, περιοδικό «Business»
9. «Συνεδριακός Τουρισμός στην Αθήνα, Όραμα ή Ουτοπία;», Οκτώβριος 2000, περιοδικό «Συνέδριο»
10. «Με έλλειμμα στο συνεδριακό τουρισμό η Αθήνα του 2004», Μάρτιος 2002, περιοδικό «Υποδομή».